

MAGYAR LAP

Nagys. Kozma András úrnak
HUNGARIA
BUDAPEST
VI., Vilmos császár-út 55.

Igazgató és felelős szerkesztő:
dr. Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLO NYOMDA R.-T.**
Törvénytől bej. szám: Tr. B. 11/71. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr. Gyáriás Elemér**

Norvégia semlegességének megsértése miatt súlyos fejlemények következnek

A norvég külügyminiszter beszélt, hogy az Altmark esete legnehezebb megpróbáltatás Norvégiára nézve. Kifejezte azt a reményét, hogy Németország nem fogja harctérre tenni a norvég vizeket

Oslóból jelentik: A norvég távirati iroda közli, hogy *Koht* külügyminiszter legutóbb Trondheim városban beszédet mondott. Beszéde szerint Norvégia helyzete a jelen pillanatban sokkal több veszélytől terhes, mint az 1914—1918-ik évek idejében.

— Nem hagyjuk el soha saját akaratunkból azt a semleges politikát, melyet eddig vitünk, — mondotta a miniszter. — Norvégia állásfoglalása nem csupán a magunk érdekeit igyekszik megvédeni, de olyan helyzetre is törekszik, hogy a világ számára is az igazság és béke érdekében tudjunk hatni. Hallottuk a nyugati hatalmak tanácsát, hogy lépünk háborúba Németország ellen. Norvégia azonban még sem távolodott el politikájától még Finnország esetében se, melyet egy nagyhatalom megtámadott, hogy követeléseit rákényszerítse. Minden meleg rokonszenvünk megvan Finnország iránt. Azonban a háború színterének kiterjesztése nemcsak számunkra veszélyes, hanem Finnország számára is, mert ha a hadviselő felek számára hadszíntérre válunk, legfeljebb csak magunkat tudjuk védeni, de senki másnak nem tudunk a legkisebb segítséget se nyújtani.

— Sok háborús tény hatott már ki ellenünk, melyre nézve nem tudtunk kellő bizonyítékot adni, hogy kit terhel a felelősség. Semlegességünket legsúlyosabban érintette az *Altmark* nevű német gőzös esete. Erélyesen tiltakoztam semlegességünknek e durva megsértése ellen. Azonban nyilvánvaló, hogy ámbár ebben az esetben nem is tudtuk megvédeni semlegességünket, ebből nem származhat jogcíme a semlegességsértés miatt áldozatul esett államnak arra, hogy vizeinken háborút viseljen. Máskülönbben nem is jutott tudomásunkra, hogy a német kormány ezt akarná cselekedni.

HALIFAX ANGOL KÜLÜGYMINISZTER TILTAKOZÁSA A NORVÉG KÖVET ELŐTT

Londonból jelentik: A nemzetközi érdeklődés középpontjában pillanatnyilag az *Altmark* német hajó norvég vizeken történt feltartóztatása, az angol foglyoknak a hajóról való megszabadítása és az ezzel kapcsolatos nemzetközi bonyodalom áll. Halifax-on angol külügyminiszter *Colman* londoni norvég követ előtt tiltakozását fejezte ki az ellen, hogy a norvég hatóságok az *Altmark* bergeni átvizsgálásánál nem állapították meg, hogy a hajó fedélzetén angol hadifoglyokat tartanak. Több kérdést intézett a követhet s ezeket táviratilag továbbították Oslóba. Az angol kormány az

iránt érdeklődik, hogy tekintettel az *Altmark* jóllismert jellegére, a norvég hatóságok azt valóban átvizsgálják-e s ha igen, mi volt a vizsgálat eredménye. Milyen intézkedést tett volna a norvég kormány, ha az átvizsgálásnál megállapítja, hogy a hajón háromszáz-négyszáz

Berlinben hónapok óta nem volt ilyen izgatottság

Svájci hírek szerint Németország esetleg ellenőrzési jogokat kíván a norvég vizeken, ha Norvégia nem tudja megvédeni semlegességét

Zürichből jelentik a bucuresti „*Timpul*”-nak: Az *Altmark* esete az egész svájci sajtót foglalkoztatja. Nem annyira az eset lefolyásáról, mint annak várható és valószínű következményeiről tárgyalnak. A sajtó a német jegyzék nagyon határozott hangjából arra következtet, hogy az eset nem fog bevégezni a platonikus tiltakozással. Ezt a véleményt arra a Berlinből érkezett értesítésre alapítja, hogy hónapok óta nem volt a német külügyminisztériumban olyan lázas tevékenység, mint szombaton és vasárnap. Ugy látszik, a német külügyminisztérium az esetet alkalmul akarja felhasználni, hogy felvilágosítást kívánjon Norvégiától az összes tengeri hajózási problémákban követendő magatartása felől. Nincs kizárva, — írják a svájci tudósítók Berlinből, — hogy az eset alkalmat ad a birodalomnak olyan igény nyilvánítására, hogy átveszi a norvég vizek ellenőrzését, ha Norvégiának egymagában nincs ereje semlegessége megvédésére. Zürichben azt hiszik, hogy Németország egyelőre nem megy ilyen messzire. Mégis a berlini légkör igen izgatott, s a németek vádolják Norvégiát, hogy kormányuk az angol érdekeket szolgálja.

Együttal a svájci lapok kiemelik azt a taktikát, hogy az angolok nem védekeznek, hanem támadásba mentek át. Valóban Anglia az, amely tiltakozik Oslóban és felvilágosítást követel a norvég kormánytól, azzal vádolván a norvég hatóságokat, hogy elhanyagolták az *Altmark* hatályos átvizsgálását. Egyelőre tehát Norvégia célpontja lett mindkét hadviselő fél támadásainak és bírálatainak, s abba a fenyegetett helyzetbe került, hogy a történetek miatt bűnbakk legyen.

A NEMET LAPOK SZERINT ANGLIA KIHIVÁS NÉLKÜL MEGTÁMADTA NORVÉGIÁT

Berlinből jelentik: A német lapok továbbra is a legerélyesebben elítélik az *Altmark* elleni angol támadást. A *Der Montag* azt hangoztatja,

hadjogoly tartózkodik és továbbra is a hajón hagyta volna-e őket. Hogyan lehetséges, hogy Norvégia ártatlan kereskedelmi hajóként kezelte az *Altmark*-ot, noha az a *Graf Spee* ellátó hajója volt és ő maga is segédcirkálóként szerepelt s végül, ha Norvégia kereskedelmi hajóként kezelte az *Altmark*-ot, miért rendelte el, hogy azt norvég hadihajók kísérjék.

A SVÉDEK SZERINT BIZTOS, HOGY SZANDEKOSAN SÉRTETTEK MEG NORVÉGIA SEMLEGESSÉGÉT

Stockholmból jelentik: A svéd távirati iroda közlése szerint a svéd közvéleményt a legnagyobb mértékben foglalkoztatja az *Altmark*-eset. Megállapítják, hogy az összes adatok birtoka nélkül nem lehet ítéletet alkotni s nem lehet látni annak közvetett, vagy közvetlen következményeit. Mindenesetre megállapítják, hogy Norvégia semlegességét szándékosan sértették meg. Az az általános benyomás, hogy minél tovább tart a háború, annál kevésbé tartják tisztelben a semlegesek vitathatalan jogait, ha a hadviselő érdekeltől van szó. A svéd közvélemény a tengeri háború kiélesedését várja a semlegesek kárára.

ja, hogy az angolok megsértették Norvégia semlegességét és pedig a brit admirális rendelkezésének megfelelően. Magának a norvég kormánynak nyilatkozata szerint az *Altmark* fegyvertelen hajó. Valótlán az az állítás, hogy a Jösing fjordban tengeri csata folyt volna. Nemzetközi jogi szempontból — írja a lap — Chamberlain és Churchill kihívás nélkül megtámadták Norvégiát és így a népszövetségi alapszöveg értelmében az összes tagállamoknak azonnal megtorlást kellene alkalmazniuk Anglia ellen és háborút kellene üzenniök neki. Hangoztatják a német lapok, hogy az esetnek beláthatatlan következményei lehetnek. Az az állam, amely megenged ilyen cselekményeket és megelégszik tiltakozással, nem mondhatja magáról, hogy semleges. Minden habozás veszedelmes lesz.

A *Völkischer Beobachter* hosszú jegyzéket közöl azokról a cselekedetekről, amelyek során Nagybritánia, szerinte, megsértette a háború folyamán a nemzetközi jogot s megállapítja, hogy a jösingfjordi esemény mindezeket túlhaladja. Az angol admirális határozott rendelkezése mutatja, hogy nem elszigetelt esetről van szó. A semlegesség fogalmát február 17-ikével kitörölték az angol szótárból. Londonnak tudnia kell, hogy a jösingi tragédia az egész német népet azzal az akaratral töltötte el, hogy bosszút kell állania ezért a cselekedetért. A *Deutsche Allgemeine Zeitung* egyenesen azt írja, hogy az angol tengerészek nem úgy állnak szemben ellenfeleikkel, mint katonák katonákkal, hanem mint kalózok. A *Berliner Börsenzeitung* is hangoztatja, hogy az *Altmark* elpusztult, de még tengerészeinek emléke bosszút követel.

A SEMLEGES KORMÁNYOK A HÁBORÚ KIELESEDÉSÉT VÁRJÁK

Amsterdamból jelentik: A Havas ügynökség jelenti, hogy a semleges kormányok a legnagyobb figyelemmel fogják megvizsgálni az

Altmark-eset várható hatásait. A berlini és a nem hadviselő államokban tartózkodó megfigyelők hangsúlyozzák a német körök megdöbbenését és haragját és felteszik a kérdést, hogy mi lesz a további német magatartás. Minden valószínűség szerint a németek újabb és még kisebb eljárásokat indítanak Anglia ellen, való-

színűleg erősítik a tengeralattjáró és aknaháborút. Még nem lehet megmondani, hogy vajon nem lehet-e Anglia elleni nagy német támadásra számítani. Kétségtelen, hogy a háború kiélesedése sok szenvedést fog okozni a semlegeseknek.

A norvég külügyi bizottság elnöke nyilatkozott: Az angol eljárás súlyos jogsérelem Norvégia ellen

Az eset miatt a norvég hajók távol tartják magukat Angliától

Osloból jelentik (Norvég távirati iroda): **Hambro**, a norvég storting és a külügyi bizottság elnöke az újságírók előtt elmondotta, hogy az **Altmark** elleni angol támadás megütöztetés keltett Norvégiában. Az angol hadihajó eljárása a semleges terület megsértését jelenti. Nehéz Norvégia számára azt a jogsérelem megérteni és az esemény kétségtelenül úgy jogi, mint politikai szempontból Norvégia számára a háború legsúlyosabb eseménye. Különös, hogy a Norvégia elleni lépés éppen a norvég-angol kereskedelmi tárgyalások megkezdése előtt történt. Péld, hogy az eset távol tartja a norvég hajókat Angliától. Nyilvánvaló, hogy ez az eljárás hatással lesz minden semleges államra és annak messze kiható következményei várhatók.

HETEN HALTAK MEG AZ ALTMARK TENGERSZEI KÖZÜL. — AZ ANGOL FOGLYOK KÖSZÖNETET MONDOTTAK AZ ALTMARKON KAPOTT JÓ BÁNÁSMÓDÉRT

Osloból jelentik: A norvég távirati iroda jelentése szerint az **Altmark** tengerészei közül heten haltak meg.

A német távirati iroda azzal az állítással szemben, hogy az **Altmark**-on levő hadifoglyokkal rosszul bántak volna, azt közli, hogy több angol fogoly a hajó elhagyása előtt köszönetet mondott az **Altmark** kapitányának, tisztjeinek és a hajó orvosának a velük szemben tanúsított jó bánásmódot.

HÉTFŐN ELTEMETTÉK A JÖSSING-FJORD MELLETTI KIS FALUBAN A NÉMET HALOTTAKAT

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda jelenti: Azokat a tengerészeket, akik az **Altmark** elleni angol rajtaütés következtében életüket veszítették, hétfőn délután 16 óra 30 perckor kísérték utolsó útjukra a Jössing-fjord melletti kis faluban. Németország norvégiai kövele Hitler birodalmi vezér és kancellár és Ribbentrop birodalmi külügyminiszter nevében koszorút helyezett el a német tengerészek sírján.

Tatarescu miniszterelnök sajtónyilatkozata a tiltott közleményekről

Bucurestiből jelenti a rádió: A tiltott közleményekről megjelent rendelettel kapcsolatban **Tatarescu** Gheorghe királyi tanácsos, miniszterelnök a sajtó munkatársai előtt a következő nyilatkozatot tette:

— Három hónapos kormányzatom alatt a legteljesebb együttérzést és szolidaritást tapasztaltam a román nép részéről. A nép minden osztálya a borzalmas gazdasági helyzet ellenére is százszázalékosan teljesítette hazafias kötelességét. Örömmel és büszkeséggel mondhatom, hogy a legszegényebb falusi háznál is a katonai gyakorlatokra bevonultak részére készítették meleg ruhákat és felszerelést a hadfelszerelési kölesön jegyzései hatalmas lelkesedéssel folynak és az országban rend és nyugalom uralkodik. Mindezek azt bizonyítják, hogy az ország népe bizalommal eszokolosul a korona és a kormány mögé. Kormányom. — folytatta nyilatkozatát **Tatarescu** miniszterelnök. — olyan nehézségekkel küzd, amilyenek eddig még egyetlen kormányának sem kellett szembenézni. Első kötelességünk országunk nemzetközi helyzetének végleges tisztázása és a belső konszolidáció keresztülvitele. Ebből a célból már több ízben felhívást adtunk ki, amelyben felszólítottunk mindenkit, hogy az egyenlenséget és zavarkeltést hagyják abba, mert a mai nehéz időkben vállvetett munkára van szükség. Minden figyelmeztetésünk ellenére azonban egy maroknyi emberesoport állandóan céltalos híreket terjeszt és szabotázst kísérel

meg. Az utóbbi hónapokban több ízben leszögeztük országunk külpolitikájának egyenes és szilárd irányvonalát: tántoríthatatlan semlegeségünket és az ország egységének minden körülmények között való fenntartását. Ez a csoport azonban most megkísérelte azt is, hogy Románia külpolitikai állásfoglalását fegyvergyanánt használja fel. Ezt a kártékony tevékenységet csírájában kell elfojtani. Kormányom legerélyesebben fog eljárni mindazokkal szemben, akik a most megjelent tiltott közleményekről szóló rendelettelvény előírásait áthágják.

A törvényrendelet indokolása

A bucuresti rádió keddi déli híradásában ismertette a tiltott közleményekről szóló rendelettelvény indokolását. Az indokolás a következő:

Ostromállapotban minden megjelenő nyomtatványt a cenzurahivatalok vizsgálják felül. A mostani nehéz helyzetben megengedhetetlen, hogy ezt az intézkedést kijátszák. Akik kihágást követnek el, az állam politikájának irányvonalával és az alkotmánnyal kerülnek összeütközésbe. A gondolatok terjesztése akár nyomtatványok, akár sokszorosítás, sapirográf, vagy írógép, akár kézi írás útján történik, a cenzurahivatalok ellenőrzése alá tartozik. A kihágókkal szemben a legsúlyosabb büntetéseket alkalmazzák és egy hónaptól, kétévig terjedő fogsággal, valamint a II. Károly király törvénykönyvében előírt mellékbüntetésekkel sújtják. A rendelettelvény értelmében büntetés alá esnek a tiltott közlemények terjesztői is. A kihágást elkövetőket állásaikból felfüggesztik, amennyiben állami hivatalban voltak alkalmazva. Amennyiben az illetők kereskedelmi, vagy ipari magánvállalatnál van alkalmazásban, az igazságügyminisztérium leiratban értesíti a vállalatot, amelynek kötelessége az illetőt azonnali hatállyal elbocsájtani. Ellenkező esetben a vállalatot 1-től 5 millió lei-ig

terjedő pénzbírsággal sújtják és a vállalatot megvonják mindennemű állami kedvezményt. Az illetők a jövőben semmilyen állami, vagy magánintézménynél nem foglalhatnak el állást. A belügyminisztériumnak joga van az illetők részére kötelező lakhelyet kijelölni. Ennek tartama 15 naptól 6 hónapig, de egy évig meghosszabbítható.

Sidorovici országőrparancsnok Pompeiben és Nápolyban

A bucuresti rádió jelenti Rómából: **Sidorovici** országőrparancsnok olaszországi látogatása során tegnap Pompei romjait tekintette meg. Pompeiben a polgármester üdvözölte, az Avant-gárdista fiúk és leányok sorfalat állottak, a zenekar pedig a román Himnusz és Giovinezzát játszotta. Pompei megtekintése

után a városka hölgyei olasz nemzeti viseletet mutattak be, majd narancsokkal és citrommal telt gyönyörűen feldíszített kosarat ajándékoztak Sidorovicinek. Az országőrparancsnok néhány román nyelvű szóban köszönte meg a figyelmességét, a jelenlevők beszédét megértették és lelkes ünneplésben részesítettek. Délben félkettőkor a nápolyi kaszinóban bankettet adtak tiszteletére. Délután néhány nagyszabású építkezést tekintett meg Sidorovici országőrparancsnok.

Uj egyháztanács Temesváron

Temesvár. Saját tud. A helybeli gyárvárosi egyházközség most választott egyháztanácsot. A magyar és a németajku hívek között a jelöltek névze megállapodás jött létre, úgy hogy ötven magyart és ötven németet jelöltek a hivatalos listán. A választást **Rech K. Géza** apátplébános, aki jelenleg az elnöki tisztet tölti be vezette le; helyettesei **Risztics György dr** és **Spahl Vilmos** voltak. A szavazatszedőbizottságban **Hollinger Miklós**, **Sájerman Ferenc**, **Tóth Sándor** és **Wolf Hans dr** vettek részt, a magyar és német hívek öt-öt bizalmiembert küldtek ki, 1230 szavazattal bíró férfi közül 641 vette át szavazási igazolványát; ténylegesen leszavazott 264. Ezekből 225 változatlanul a hivatalos listát helyezte az urnába, 39 pedig változtatást eszközölt rajta. Így az egyetemes listát nagy többséggel elfogadták. A megválasztott magyar tanácsagok: **Agátsy János**, **Both János**, **Bukszbaum György**, **Csiki József**, **Daróczy György**, **Déczy László**, **Dobay István**, **dr Fehér Kristóf**, **György Deák Péter**, **Halbher Henrik**, **Horváth Lajos**, **Kakas József**, **Kánya Gyula**, **Kasztner János**, **Kölbj Alajos**, **Kroglett János**, **Laux István**, **Lehrner Géza**, **Liszky Gyula**, **Lőrincz Elek**, **Ludvig Jakab**, **Maszalits József**, **Mihályi Ernő**, **Mixich Jakab**, **Morovitz Lajos**, **Muszka Pál**, **Müller József**, **Nagy Vincze Lajos**, **Oláh Jenő**, **Ördög János**, **Pejácsevits János**, **Péter János**, **dr Rajka Géza**, **Rammer Imre**, **Rieser Vilmos**, **dr Risztics György**, **Rózsa Ferenc**, **Sájerman Ferenc**, **Schembera József**, **Schiffer István**, **Stumpfoll Ede**, **Szakmáry János**, **Szilly Miklós**, **dr Telegdi Nándor**, **Tóth Sándor**, **Turi László**, **Ugral Mihály**, **Urbay József**, **dr Vuchetich Endre**, **Zsáfolányi Gyula**. Az egyháztanács választja meg a választmányt, a választmány pedig a tiszlikart.

Korompai József:

Az örökélet érettségijén

Ara fűzve 75 Lei

Az Istenben harmonikusan megnyugvó szenvedés értelmének valóságos zsoltára és himnusza ez a könyv.

Hadügyi államtitkárrá neveztek ki Nagyvárad helyőrségparancsnokát

Nagyvárad. Saját tud. Kedden érkezett Nagyváradra annak a kinevezésnek a híre, amelyben a helybeli garnizon parancsnoka, Nicolae Stoenscu tábornok, dandárparancsnok részesült, akit őfelsége bizalma a legmagasabb tisztségek egyikébe emelt. Őfelsége Nicolae Stoenscu tábornokot legutóbb kelt rendeletével hadügyi államtitkárrá nevezte ki. Az új hadügyi államtitkár a hadsereg legmagasabb képzettségű tábornokai közé tartozik, akiknek számos hadtudományi műve iskolaanyagát képezi a katonai akadémiának. Stoenscu tábornok karrierje széles körökben kelt örömet és megelégedést. Az arisztokrata megjelenésű Nicolae Stoenscu tábornok rövid nagyváradit itt tartózkodása alatt nagyuri gondolkodásával, lovagias magartásával mély megbecsülést és tiszteletet vívott ki a maga számára. Bizonyos, hogy Stoenscu tábornok, hadügyi államtitkár magas pozíciójában is gyakran gondolt majd szívesen vissza a Nagyváradon töltött hónapokra, amelyek fényes előléptésével értek véget.

Stoenscu tábornok, mint értesülünk, néhány nap múlva már elfoglalja díszes hivatalát a hadügyminisztériumban.

A román sajtó méltatása Sidorovici Országőrparancsnok olaszországi utazásáról

Bucurestiből jelentik: A román sajtó rendkívüli jelentőséget tulajdonít a látogatásnak, amelyet Teofil Sidorovici, az Országőrparancsnok tett Olaszországban. A lapközlemények egyhangulag nagy elégtétellel mutatnak rá arra, hogy ezzel a román-olasz kapcsolatot új fázisába érkezett.

A „Romania” azt írja, hogy Olaszország nem-hadviselő helyzete nem gyöngíti Németország iránt való barátságát és nem változtatja a két ország kormányzati rendszerében mutatkozó elvi egyezőségen. De nem következik ebből ellenséges magatartás szövetségesnek két nagy ellenfelével szemben. A lap hangsúlyozza, hogy ama olasz érdekek, amely nem óhajtja a háborús övezet kiszélesítéséhez való hozzájárulást, tökéletesen meg egyezik a dunai és a balkáni népek érdekeivel. Befelezésül pedig ezt írja a kormánylap:

— Ezen a területen Románia a legteljesebb mértékben együttműködik az olasz béketörökvésekkel, s ez a magatartás tökéletesen egybehangzik annak a politikának az alapelveivel, amelyet ismételtén és kétséget kizáró módon kifejezésre juttatott a király, Tatarcescu miniszterelnök és Gafencu külügyminiszter. Olaszország iránti nagy és őszinte baráti érzésünk és attól a szándéktól vezérelve, hogy kimélyítsük az együttműködési kapcsolatokat Románia és a balkáni államok között, őszintén óhajtjuk, hogy Olaszország építő és békét szolgáló erőfeszítéseit siker koronázza.

Az „Universul” első oldalán cikket közöl, amely méltatja Sidorovici olaszországi látogatásának jelentőségét és kihangsúlyozza azt a tényt, hogy az olasz sajtó e látogatással kapcsolatban mily nagy figyelmet szentel Románia katonai előkészületeinek, különösen pedig a Besszarábiában fogantatott katonai jellegű intézkedéseknek. A továbbiakban így ír az Universul:

— A közelmúltban széles alapokra fektetett román-olasz kereskedelmi egyezmény, valamint az olasz kormány egy kiküldöttének küszöbön álló bucuresti látogatása, — amely látogatás a Románia és Olaszország közötti kereskedelmi viszony fellendítésével van összefüggésben. — annak a barátságának a bizonyítéka, melyet a román nép minél szorosabbnak, minél tartósbabbnak és minél gyümölcsözőbbnek óhajt.

A „Curentul” diplomáciai szerkesztőjének tollából, cikket közöl Itáliának a Balkánon betöltött szerepéről. Miután kifejti, hogy Olaszország nem hadviselő volta az előrelátás és óvatosság kezességét nyújtja, így folytatja a „Curentul”:

— Románia nagy érdelem-közösségben találkozott Olaszországgal a békeügy szolgálatának útján. Talán sehol a világon nem fogadták Olaszországnak a Balkánra való földrajzi és politikai bevonulását, mint nálunk. Romániában nincs senki, aki ezt a történelmi folyamatot aggodalommal nézné. A latin világ előtt még Iulius Caesar idejéből jól ismertek az ilyen terjeszkedések, amelyekben nagy ujjászületek és korszakos felvirágzások lehetősége csirázik. A balkáni népek ma érzik, hogy jelentős társuk akadt a Balkánon, aki helyzeténél fogva hivatott arra, hogy a balkáni nép együttműködését szorosabbnak fűzze.

Hasonló hangnemben írnak a többi fővárosi lapok is.

Amit gyermekkorban megszokunk, az később természetté válik.

A gyermekek nem ismerik még az elhanyagolt fogápolásnak a következményeit. Sajnos azonban a következmények miatt sokszor ártatlanul szenvednek, ha fiatal életüket a fogfájás elkeseríti. A gondos anyának ezért idejében azzal kell törődnie, hogy gyermekei fogait naponta CHLORODONT fogpasztával tisztítsák, mert az egészséges tejfogak előfeltételei a későbbi épfogaknak. A CHLORODONT fogpaszta előnye, mikroszkopikus finomságu összeállítás és folséges mentolos íze, amely nem teszi ellenszenvessé a gyermekeknek a fogtisztítást.

Chlorodont Fogpaszta

A finnek nagy győzelme a Ladoga-tótól Észak-keletre

A finn hadvezetőség nagyarányu csapatösszevonásokat hajtott végre Viipuri előtt

Helsinkiből jelentik: A Finn-öböl és Vuoksi között a finnek az orosz támadást visszaverték. A harcok során az oroszok egy zászlóalját kitevő embervesztéssel szelvésték. A finnek hat szovjet harcikocsit szétromboltak. A Ladoga-tótól északkeletre a finnek nagy győzelmet arattak és elfoglaltak egy erős ellenséges erők által megszállott támaszpontot. 36 különböző típusu ágyú, 20 harcikocsi, 32 tábori konyha, 25 személykocsi, 260 tehergépkocsi és nagymennyiségű hadianyag jutott a finnek kezére. A finn csapatok elkeseredett csatában megsemmisítették a tizenharmadik szovjet hadosztályt, amelyet Uenától Siskijarvi felé nyomulva bekerítették. A szovjet hadosztály, melyhez nagyszámu megerősítések érkeztek, körülbelül 18 ezer halottat és sebesültet veszített és egész hadianyagkészlete is a finnek kezébe került. Több légitámaszpont is a finnek kezébe került. Több légitámaszpont is a finnek kezébe került. Több légitámaszpont is a finnek kezébe került. Több légitámaszpont is a finnek kezébe került.

szakaszon több, mint kétezer embert veszítettek, egy lépést sem tudtak előrejutni. A karéliei földszoros közepén a finnek a Muola tó jegére szorították vissza az oroszokat. A Ladoga-tó északi partjain és attól északra a finnek jelentős sikereket értek el és az 54-ik és 33-ik szovjet hadosztályt csaknem teljesen felmorzsolták. A szovjet csapatok itt hatezer halottat és húsz ezer sebesültet veszítettek.

Viipuri városát még nem fenyegeti komoly veszély

Párizsból jelentik: A francia sajtó szerint a finnországi hadműveletekben vasárnap óta lényeges javulás állott be. Viipuri városát, melynek elfoglalását a szovjet vezetőkörök február 22-ig akarják kiterjeszteni, ma sem fenyegeti komoly veszély. A finnek új állásai mögött még több kilométer mélységű, rendkívül megerősített és a támadók számára nehéz terep terül el.

Helsinkiből jelentik: A finn hadvezetőség Viipuri előtt nagyarányu csapatösszevonásokat hajtott végre. A csapatok közvetlen főparancsnoksága Mannerheim kezében van. Az arcvonalnak ezen a szakaszon finn részről erős szovjet nyomásra számítanak. A finn légi haderő szünet nélkül bombázza az arcvonal mögötti szovjet vasútvonalakat és utakat.

A karéliei földszorison a finnek helyzete igen súlyos, de nem reménytelen

Rómából jelentik: A Giornale d'Italia szerint a karéliei földszorison a helyzet igen súlyos, de nem reménytelen. A szovjet támadások hétfőn is folytatódtak, de annak ellenére, hogy a szovjet csapatok egyedül a summai

A svéd király az államtanácsban kifejtette, hogy Svédország miért nem nyújthat katonai segítséget Finnországnak

Stockholmból jelentik: Gusztáv Adolf svéd király az államtanácsban mondott beszédében a többi között a következő kijelentéseket tette:

— Az az óhajom, hogy a svéd nép előtt kifejtsem azt a nehéz és felelősségteljes helyzetet, amelybe ebbe az órába kerültünk. Ugy vélem, hogy elsőrendű kötelességem országunkat minél tovább távol tartani ettől a veszélyes összeütközéstől, mely ma dühöng a világon. Ezért a kormány és a parlament hozzájárulásával tették közzé a semlegességi nyilatkozatot. Svédország kezdettől

fogva arra törekedett, hogy önkéntesek küldésével és más uton is segítségére siessen finn testvéreinek, de már az első órában közöltük a finn kormánnyal, hogy sajnos, katonai segítségre Svédország részéről nem számíthatnak. A Finnország érdekében való svéd közbelépés azzal a nagy kockázattal járna, hogy nemcsak a szovjettel keverednénk háborúba, hanem más nagyhatalommal is. Svédország életérdekei, becsülete és békéje azok a célok, amelyek állandóan a szemem előtt lebegnek.

A nyugdíjasok visszakapják eddigi illetményeiket

Nagyvárad. Saját tud. Az elmúlt hónapban a nyugdíjasok körében nagy meglepetést és szomorúságot keltett az a hír, hogy lefoglalják szállítani egyes kategóriákban a nyugdíjakat. Amikor rendelet megérkezett, valamint azoknak a névsora, akiknek a nyugdíjából levonásba hoztak igen jelentős összegeket, kiderült, hogy azokról a régi nyugdíjasokról van szó, akiknek a magyar nyugdíjtörvény alapján állapították meg illetményeiket.

A nyugdíjasok ügyét felkarolta a Magyar Népközség és dr. Soós István kamarai képviselő elsőként nyújtott be memorandumot Silvín

Drgomir kisebbségi miniszterhez. A nyugdíjasok fellebbezésének meg volt a kellő eredménye és dr. Cadariu Emil pénzügyi adminisztrátor a keddi napon, nyomban a rendelet megérkezése után, telefonon intézkedett, hogy hozzák az érdekelte nyugdíjasok tudomására a nagyváradai sajtóban, hogy minden nyugdíjas, akinek a nyugdíjából levontak, visszakapja eddigi illetményeit.

A pénzügyigazgatóság felhívja ezeket az érdekelte nyugdíjasokat, hogy huszonnégy órán belül, tehát lehetőleg még szerdán, jelenkezzenek a nyugdíjigazgatóságon, amikor is könyveikben viszszaírják a levonásba hozott nyugdíjrészt is.

Jegyezzünk bónókat a hadsereg felszerelése érdekében

A hadsereg fenntartása nagy költségeket igényel. Mindenki jegyezzen hadfelszerelési kötvényeket. Naponként d. e. 9 és fél 2 között és d. u. 4—7 óra között a Banca Natională, az összes nagyobb bankoknál, a Postatakarékpénztárnál s a pénzügyigazgatóságon lehet kötvényeket jegyezni, ahol rendelkezésre állanak a szükséges nyomtatványok.

Ez a legelőnyösebb államkölcsön, amely 4 és fé százalék kamatjövédelmet hoz. Aláírni lehet 5 vagy 3 évre. Hat hónap után kifizetésre kerül az aláírt összeg egyötöde (vagyis minden ezer leies kötvény után 200 lei), három, vagy öt év után pedig a lejegyzett összeg teljes egészében.

A hat hónap múlva fizetésre kerülő ötödrrészt s a lejártó szelvényvel bármilyen állami tartományi, vagy községi adót ki lehet fizetni.

Akinek a lejárat előtt szüksége van pénzre, zálogba helyezheti a kötvényeket a Nemzeti Banknál, amely azonnal kifizeti az érték 70 százalékát. A kötvény ettől függetlenül tovább kamatozik.

Minden haszaszerető román állampolgár azonnal ilyen kötvényekbe fekteti minden nélkülözhető pénzét.

Március elsején lesz húsz éve, hogy Horthy Miklóst Magyar ország kormányzójává választották

A kormányzó kívánságára elmaradnak a nyilvános ünneplések. A magyar főváros főiskolái alapítványokat létesít az évforduló emlékére

Budapestről jelentik: Valamennyi magyarországi lap első helyen közli Horthy kormányzónak Teleki miniszterelnökhez, illetve rajta keresztül az egész magyar társadalomra intézett levelét. A levélben Horthy Miklós megemlíti, hogy március elsején lesz húsz éve annak, hogy a nemzet képviselője őt kormányzóvá választotta. A továbbiakban nagyon kéri a miniszterelnököt, hasson oda, hogy mindenki, minden ünnepléstől tekintsen el. Ahhoz hozzájárul, hogy az évforduló alkalmából a honvédség egy küldöttsége felkeresse és örömmel veszi tudomásul, hogy a főváros a kasai honvéd repülőakadémián és a budapesti honvéd műszaki akadémián két-két alapítványi helyet létesít. Szívesen látja ez alkalomból a miniszterelnököt is, akivel egyébként is naponta van megbeszélni valója. A miniszterelnök jókívánságai kifejezésére juttatják majd mindazoknak a jókívánságait is, akik ezen a napon reá gondoltak.

— Ma komoly időköt élünk — folytatja a levél — amikor mindnyájan együtt örülünk és együtt bánkodunk szőllanul is. Most nincs helye ünneplésnek.

A kormányzó levelével kapcsolatban Teleki miniszterelnök kérésével fordult a magyar társadalomhoz, megemlítve, hogy a kormányzó kívánsága parancs, tehát ne legyen semmi hangos ünneplés a magyar szívek ünnepén. Azt azonban nem tiltotta meg az államfő, hogy a templomokban és otthonokban hálát adjanak az letennek és hogy az ország minden városában és falujában

bensőséges formák között hódoljanak a kormányzóknak. Ezért az országos társadalmi egyesületek a Vigadóban, más egyesületek pedig különböző helyeken teljesen csendben, bensőségesen és méltósággteljesen ünneplik meg Horthy Miklós kormányzóságának huszéves fordulóját.

A február havi légvédelmi előadások sorrendje Nagyváradon

A polgármesteri hivatal légvédelmi osztálya az alábbiakban közli a lakosság számára február második felében tartandó légvédelmi előadások sorrendjét.

Február 21-én a K és L kezdőbetűsök.
Február 22-én az M és N kezdőbetűsök.
Február 23-án az és P kezdőbetűsök.
Február 24-én az R kezdőbetűsök.
Február 26-án az S kezdőbetűsök.
Február 28-án a T és U kezdőbetűsök.
Február 29-én a V és Z kezdőbetűsök.

Az előadásokat délelőtt 9-től 11 óráig tartják a Katolikus Kőr nagytermében, Str. Reginae Carol 5. Az előadások hallgatása minden polgárra, nőkre is kötelező 7 és 80 év között. Akiknek van gázálaruk, hozzák magukkal, mert a gázkamerán is keresztül vezetik őket. Azokat, akik nem vesznek részt a légvédelmi tanfolyamokon, a törvény 63-ik szakasza alapján 500—2000 leies büzbsággal, ismétlődés esetén 1-től 30 napig terjedhető elzárással büntetik.

Regények és útleírások

	Ara	Lej
Aldrich: Száll a fehér madár	68	
„ Családi kör	62	
„ Ella kisasszony	68	
Lyttkens: Ne várjatok vacsorára	68	
Mayrie G.: Urihölgy állást keres	68	
J. B. Priestley: Jóbarátok	201	
Mitchell: Eltűnt a szél	270	
Orczy: Okos Pimpernel	68	
„ Összekészült fonat	68	
Zsigray: Erzsébet királyné (díszkötés)	292	
Posszonyi: Üldözni fognak titeket (kölve)	206	
Balla: Megsebzett	135	
Tóth: Pénztár 9—2-ig, (kölve)	206	
Bagyi: Kiválasztottak	176	
Forster: Amerika álma	151	
Kenneth: Északnyugati átjáró, I. II.	301	
Zsigray: Római százados, (kölve)	274	
Kállay: Báthory István, (kölve)	374	
Somogyváry: A város meg a sárkány (fűzve)	94	
Rachel Field: Egy asszony három élete, I. II.	438	
Balla: Niezky növendék, (kölve)	206	
Jacot és Collier: Marconi az éter várszólója	242	
Hilare: XIV. Lajos, a diktátor király	184	
Simán: Gergely lányok, (fűzve)	141	
„ (kölve)	206	
Szentmihályi: Örök társak, (fűzve)	201	
„ (kölve)	292	
Bottome: Tulsó part, kölve	145	
Gronin: Réztábla a kapu alatt, (kölve)	242	
„ A kalaphírály, I. II.	365	
„ Ezt látják a csillagok	420	
„ Varjúnemzettség, kölve	183	
Szántó: Stradivári, kölve	185	
Nvirő: Mádéfalvi veszedelem, kölve	244	
„ Uz Bence, kölve	244	
Bónyi: Uri világ, fűzve	87	
Gulácsy: Fekete völgyek, I. II., III., díszkötésben	692	
Tarcsai: Masolino	105	
Harsányi: Szólalj, szólalj virrasztó, I. II., kölve	381	
Herczegh: Hét sváb, kölve	193	
Rab: Mentoni ajánlanán, kölve	248	
Surányi: Egyedül vagyunk, I., II., III., díszkötésben	807	
Surányi: Nápolyi asszony, I. II., fűzve	361	
Tormay: Ősi küldött, I. II., III., díszkötésben	571	
Burger: Bölesőre hulló tények és árnyak	90	
Le Fort: A gettóból jött pápa	80	
Gáspár: A világ orvosa	245	
Jean de La Bréte: Kisérett árny, fűzve	110	
Jean de La Bréte: Kisérett árny, kölve	140	
Kühnel: Jezsuiták, nyárspolgárok, bolsevik	115	
Misciatelli: Savonarola	125	
Regnier: Az elvesztett drachma	120	
Nyisztor: Mandarinok, kulik, miszionáriusok	180	
Luktor: Róma	95	
Velösi: Orosz utok	40	
Williamson: Az arany csönd	101	
„ Titokzatos történet	144	
Emmet Lavery: Az Ur katonái (szindarab)	70	
Erdödi: Napsütéses Indiában, fűzve	200	
„ Kölve	285	
Erdödi: Mumiák és Minaretek	200	
Bangha: Dél keresztje alatt	125	
„ Amerikai missziós köruton	44	
Böle: Spanyol földön	285	
Kühár: Barlangok, sírok, kupolák	40	
Dr. Lippay: Titokzatos Keleten	145	

Megrendelhetők kiadóhivatalunk útján.

Kinevezték az Ujjászületési Arcvonal tartományi, megyei és városi elnökeit

Unnepélyes ülés a képviselőházban. Vaida-Voevod Sándor az arcvonal elnöke, Tatarescu miniszterelnök és Giurescu miniszter tartott beszédet

Bucurestiből jelentik: A Nemzeti Ujjászületési Arcvonal új tartományi és megyei elnökeit ünneppélyes ülésre hívták össze a képviselőház üléstermébe. Az ülésen Vaida-Voevod Sándor királyi tanácsos elnöklet és azon megjelent Tatarescu királyi tanácsos miniszterelnök az Arcvonal alelnöke, Giurescu miniszter, az Arcvonal vezértitkára, Bujoiu mérnök, Victor Moldovan és N. Cornateanu az Arcvonal főtítkárai és Petre Georgescu tábornok, a Nemzeti Gárda főparancsnoka. Vaida Sándor az ülés megnyitása után a következő beszédet mondotta:

Vaida-Voevod elnök beszéde

— Mint minden szervezet, mi is normális fejlődésen megyünk át. Mint ahogy a gyermek nevelődik és eljut először a pubertás, aztán az érettség korába s végül abba a korba, mikor mint férfi minden képességét és minden erejét latba veheti, éppugy kell fejlődnie a Nemzeti Ujjászületési Arcvonalnak is. Mindnyájunktól és az egész román nép összességétől függ a mű tökéletesítése olyképpen, hogy megfelelő eredményeket hozzon. Öfelé már megtette kötelességét, rajtuk a sor, hogy mi is megtegyük. A mi energiánktól függ a mű sikere. Következésképpen önmegtadással, tekintetbe véve a mai nemzedék sorsát, de tekintetbe véve azt is, hogy mi rakjuk le a jövő nemzedék fejlődésének és boldogulásának alapjait. Így nap mint nap teljesíteniük kell kötelességünket.

— Jellepeken öltöttük magunkra az Arcvonal egyenruháját, amely kötelességeket és ismételt kötelességeket ró reánk. Igen, lesznek gáncoskodók, lesznek ingadozók és lesznek olyanok, akik nem tudtak még megszabadulni a pártpolitikai rendszer fertőző hatásaitól. Igaz, mindnyájunknak vannak még bizonyos gátlásai, mert túlságosan mélyen gyökerezett bennünk a régi rendszer. De ha ki tudunk tartani egy doktrína mellett, amely később hamisnak bizonyult; ha meg tudtuk őrizni a pártfegyelmet, annál inkább kötelességünk most, hogy egy Arcvonal keretén belül, egy akaratban, egy óhajban, egy kötelességben egyesítsük erőnket, hogy a legjobb román energiák a tőlük telhető legtöbbet adják a nemzet jövője érdekében.

Egy nemzedéket nem lehet életkorokra határolni

Vajda így folytatta:

— De azt mondják egyesek: Mit keresnek itt az öregek? Mások azt mondják: A negyven éven aluliak fiatalok ahhoz, hogy behatolhassanak a problémákba. Mig mások úgy szólnak: a politika

ellenzői voltunk, sőt egyesek egymás politikai ellenségei voltak.

— Uraim — folytatta Vaida — az emberiség életének folyása nem kristálytisztá patak, de min-

Tünjék el a kávéházi politizáló hagyomány

— Uraim — mondotta Vaida-Voevod, — kétségtelen, hogy itt-ott találkozni fogunk az egyéni becsvágy és nagyzási hóhort eseteivel. Hogy lehet az, hogy nem engem jelöltek elnöknek? Hogy lehet az, hogy ezt vagy azt jelölték ki titkárnak. En sokkal illetékesebb, megfelelőbb lettem volna. Uraim, nem a rang és nem a cím biztosít tekintélyt és megbecsülést az embernek. Ezt az ember munkájával szerzi meg... Annakidején láttam típusokat, akiket Eminescu a „kávéház oszlopainak” nevezett. Ezek egyebet se tettek, mint gáncoskodtak. De a nemzet minden pártpolitikai vszekedés ellenére is össze tudott fogni és tudta magát tenni rajtuk. Láttunk azután kávéházi stratégiákat is. Ezek a típusok ma a történeleméi. De még napjainkban is láttam politikai stratégiákat és mindentudókat, akik a Corso kávéház romantikusai-ként jellemezhetők... Eh, uraim, könnyű a Corso-ban politizálni. Nehéz azonban akkor, mikor felelősségteljes állásban van az ember. Az egvík kormány nem megfelelő. A másik sem az. Ezek a megállapítások a pártpolitikai rendszer hagyományai. De ma bármilyen kormány jön is, az a Nemzet: Ujjászületési Arcvonal kebeléből alakul. Azért mindenki szálljon lelkiismeretének mélyére és tegye fel a kérdést: Vajjon, ha én lennék Tatarescu miniszterelnök, Gafencu külügyminiszter, Constantinescu pénzügyminiszter, vagy bármelyik más miniszter helyén, jobban végezném a dolgát, avagy pedig felismerve a nehézségeket, belát-

den nemzedék tapasztalt öregekből, erejük teljében lévő férfiakból tevődik össze. Egy nemzedéket nem lehet életkorokra elhatárolni. A mai román nemzedéket mi mindnyájan alkotjuk, a gyermektől kezdve az öregekig. És ha ez így van, akkor járuljunk hozzá mindnyájan önmegtadással, egymást szeretve, kiküszöbölve a gyűlölködés és az irigykedés ördögi sezllemét tiszteletben tartva mindenki érzéseit, mivel csak így válhatunk valóban erős nemzetté.

— Éppen ezért, uraim, történelmünk e nagy választóján, ezekben az egész emberiség és számunkra egyaránt rettentően nehéz napokban, amikor nem tudjuk, hogy mit hoz a jövő, csak akkor bízhatunk a magunk erejében, ha szolidaritás és fejelemzetek tudunk lenni. Mindenki gáncoskodás és gyűlölködés nélkül álljon a maga helyén, vállvetett munkában az egész román nemzettel.

nám, hogy képességeim nem elegendők és benyújtánám lemondásomat? És akkor szerényebbek leszünk a megítélésben. Hála Istennek, ma már hiába keressük a Corso kávéházat. Eltűnt. Tünjék el a kávéházhoz fűződött hagyomány is.

— Vannak azután jóindulatu emberek, akik úgy találják, hogy mindent másképp kellene csinálni. De ezek az emberek úgy járnak jóakarattukban, mint azok a kutyák, amelyek nem veszik tekintetbe a dolgok természetét. Az állattanból ismeretes, hogy ha verekedős és éles karmu kutyák meg akarják támadni a farkast, a farkas stratégiai fogással él. A farkas előre szalad, a harciasabb természetű kutyák utána vetik magukat s mikor egy kutva messze kiválik társai csoportjából, menekülő farkas megáll s a többi farkasok rávetik magukat a kutyára és szétépik.

— Mi azonban nem akarunk belekerülni ilyen fajta emberek társaságába és mindenekelőtt nem akarjuk azt, hogy országunk úgy járjon, mint azok a kutyák, amelyek nagyon ugatnak és mindenáron harapni akarnak s végül a farkasok ravaszágának esnek zsákmányul.

— Uraim, ezt ajánlom az önök figyelmébe és kérem önöket, hogy vezető állásában mindegyikük azt a taktikát kövesse, amelyet mi, az elnöki bizottság tagjai magunkra nézve kötelezőnek ismerünk el.

Vaida Sándor öfelége éltetésével fejezte be beszédét.

A tartományi, megyei és városi elnökök névsora

A tartományi elnökök a következők: Bucegi tartomány: Mihail Ghelmegeanu. Olt tartomány: Ion Giurtu. Tenger tartomány: Mihail Ralea. Alsó-duna-tartomány: Radu Portocală. Dnyeszter tartomány: dr. Cazacu. Prut tartomány: Petre Andrei. Suceava tartomány: Gh. Vantu. Maros tartomány: Mihail Serban. Szamos tartomány: Iuliu Moldovan. Temes tartomány: Silviu Dragomir.

Az Arcvonal megyei szervezeteinek elnökei Erdélyben és a Bánságban a következők:

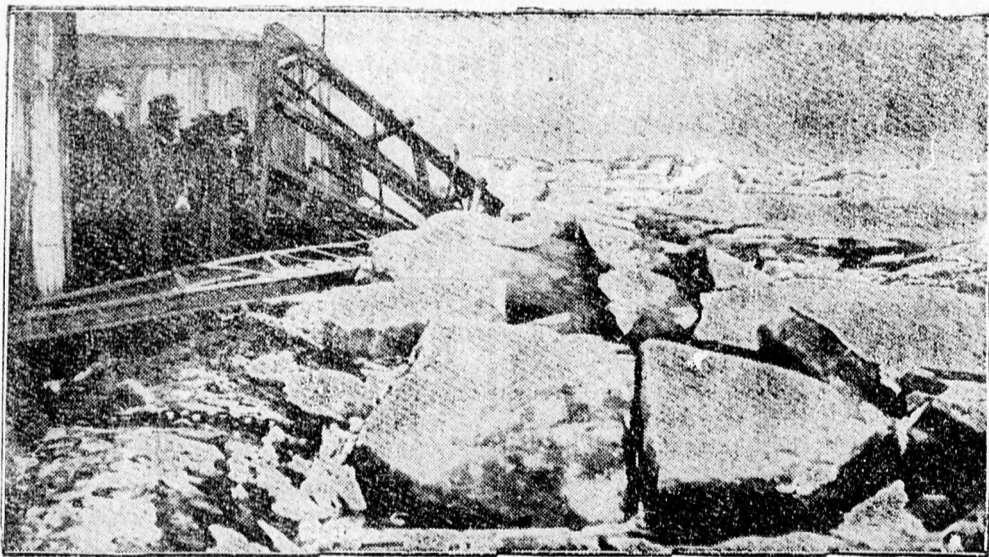
Brassó megye: Voicu-Nitescu. Háromszék megye: Victor Jinga. Fehérmegye: Basil Grui. Torda megye: V. Canda. Maros megye: A. Baciu. Csikmegye: Ion Hamza. Udvarhelymegye: Em. Popo. Fogarasmegye: Traian Pop. Nagyküküllő megye: Ilie Popa. Szeben megye: N. Comsa. Kolozsmegye: Adam Popa. Biharmegye: Nicolae Zigre. Szamos megye: D. Manu. Szilágy megye: Sever Dan. Szatmár megye: C. Ardeleanu. Mára-maros megye: dr. V. Ilea. Naszód megye: A. Ionascu. Temes-torontál megye: Iuliu Coste. Krassó megye: Oct. Furlugeanu. Szörény megye: T. Popovici. Hunyad megye: A. Vlad.

Az Arcvonal városi szervezeteinek elnökei: Brassó: A. Negus. Gyulafehérvár: S. Vulcan. Nagyszében: dr. Gh. Preda. Kolozsvár: Dan Partenie. Temesvár: A. Cosma. Arad: Romulus Cotoi.

Tatarescu miniszterelnök beszéde

Ezután Giurescu az Arcvonal minisztere beszélt, az ülés végén pedig Tatarescu miniszterelnök szólalt fel, aki többek között a következőket mondotta:

— Ösze kell fogniok az Arcvonal körül és annak programja körül minden értékes elemet, minden élő erőt. Az új rendszer törvényei legyenek először urrá a mi lelkeink fölött. Üzzünk el lelkünkben mindent ami szubjektív, mindent, ami személyes megfontolás. Felejtsek el valamenynyien, hogy harcokat vezettek és harcokat vettek, felejtsek el az adott és a kapott ütések. Csak arra emlékezzenek ma, amely egyesítheti önöket és ezektől az érzésektől áthatva győzni fognak minden vállalkozásukban.

Félti tájkép Nijmegen holland város környékéről, ahol a lakosság aggodalommal figyel a Waal folyón torlódtó jég pusztításait. Ezen a képen láth ató, hogy a jég ereje egy emelődarut összelopitva sodort partra

Az idei tél várható hatása a mezőgazdaságra

A február elején megindult enyhülés és kisebb-nagyobb mérvű olvadás előtt az ország legnagyobb részén 20–30 cm-nél, igen sok helyen 30–40 cm-nél is vastagabb hótakaró fedte a földeket, a hegyeket pedig sok helyen 60 cm-nél vastagabb hótakaró borította. Február első napjaiban országsszerte igen kiadós havas esők, ónos esők és sok helyen esőzések voltak, azonkívül sok friss hó is esett. Február első hetében már olyan hatalmas víztömeg halmozódott fel a földeken jeges hó alakjában, amilyenre az utóbbi évtizedben nem volt példa. A február 5-ike, de különösen a 7-ike után megindult és 10-éig tartó olvadás folytán a hóréteg elég sokat üledett s a folyók bizonyos mennyiséget levezettek, azonban az utóbbi napok igen kiadós havazásai folytán a földeken jelenleg fekvő hótömeg jóval nagyobb, mint az olvadás előtt volt s a hótömeg meghaladja az 1929-ik évi.

Február első napjaiban a hóréteg elvizesedett és eljegesedett s a február 10-én fellépeti nagy fagyban erősen összefagyott. Ott, ahol az esőzés és olvadás kisebb mérvű volt, csak a hótakaró felső részén képződött jégkéreg, az ország igen sok vidékén azonban az eső és az olvadás hólé a hó aljára szívargott és nemcsak a hó tetefjén, hanem a talaj színén is vidékenként különböző vastagságú jégpáncéllá fagyott, a déli megyékben pedig, ahol az olvadás és esőzés legerősebb volt, az erősen olvadó hóréteg sok helyen vastag jégpáncéllá fagyott össze. A vetések jelenleg tehát mindenütt vastag, eljegesedett hótakaró alatt és sok helyen jégpáncéllá fagyva alusszák téli álmukat a félméter-nél jóval nagyobb mélységig keményre fagyott talajban.

AZ 1929. ÉVI KÁROKHOZ HASONLÓKAT VÁRHATUNK?

Az utóbbi napok erős havazásai folytán a földeken fekvő hótömeg meghaladja az 1929. évi s így az időjárási helyzet jelenleg nagyon hasonlít az 1929. évihez, sőt különösen a déli részeken az erős jégpáncéllá és jégpáncéllá fagyott velés bizonyos szempontokból nehezebb helyzetben van. Ez az újabb veszély főleg azokon a részeken van, ahol a kemény hideg első napjaiban a vetés már védő hótakarót kapott. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy a jelenlegi helyzet alapján máris az 1929. évihez hasonló helyi károkról beszélhetnénk, mert az 1929. évben a rendellenes tavasz mérte a döntő csapást a növényekre. Annyi azonban bizonyos, hogy azokban a megyékben, ahol a kifagyás csak kisebb károkat okozhatott, az utóbbi két hét időjárása folytán a helyzet rosszabbodott.

A szőlőkben és gyümölcsösökben a február első napjaiban gyakori ónos esők nem okozhattak károkat, miután olvadás folytán a rügyek hamar megszabadultak a vastag jégkéregtől, hacsak a rügyekbe szívargó és megfagyott víz repeszítő hatása nem érvényesült. Azonban a hosszantartó, —15–20 fokos, ritkábban vidékenként —20–25 fokos kemény hideg a gyümölcsfák és a szőlők rügyeiben s a fiatal fák kérgében helyenként kisebb-nagyobb károkat okozhatott. A termőrügyek az ilyen erős hideget még rövidebb időtartam mellett is megszenvedik. Azonkívül a gyümölcsfáknál és szőlőnél számolni kell a szokatlan mély és szokatlan tartós (immár hét héten át tartó) talajfagy hatásával is.

MEGFULLADÁS, KIPÁLLÁS FENYEGETI A NÖVÉNYZETET

Az ország nagy részén nemcsak a hó felső részén képződött jégkéreg, hanem az alján is. Ahol az alsó jégpáncél igen vastag, ott a jégnek állapotokkal és hőtörő fackékkal való megtörése igen nehezen kivihető feladatnak látszik. Ezt a feladatot az utóbbi napokban a régi je-

ges hóra hullott vastag friss hóréteg, különösen pedig a hatalmas hóbuckák még nehezebbé, sok helyen szinte lehetetlenné teszik. Azok a károkat, amelyek a levegő elzárása révén a növényzetet fenyegetik, kipállás, megfulladás vagy befulladás néven ismeretesek. A megfulladás, kipállás veszélye főleg tavasszal fenyegeti a növényzetet, amikor a jégkérgen sugárzó napfény hatására a növényzet téli álmából életre kezd kelni s levegőszükséglete nagyobb. De valószínű, hogy a huzamosabb időn át jégbefagyott növényzet minimális levegőszükségletét sem tudván fedezni, jelenlegi nyugalmi állapotában is megsínyli a levegőhiányt, ha ez a helyzet sokáig tart. A kipállás, megfulladás veszélye főleg az erősebben fejlett, nagyobb levelű növényzetet fenyegeti, azokat tehát, amelyeket a kifagyás veszélye jobban megkímélt.

A földeken olvadásra váró vízmennyiség az utóbbi napok kiadós havazásai folytán lényegesen növekedett. Az ország sok vidékén az olvadásra váró víztömeg négyzetméterenként eléri, sőt meg is haladja az egy hektolitert. A hegyvidékek vízmennyisége természetesen jóval nagyobb. Ennek a hatalmas víztömegnek, leszámítva bizonyos párolgási veszteséget — miután a fagyott talaj nem tudja beszívni, — lefolyás útján kell eltávolítani a földekről s ennek a víztömegnek a levezetése a 25–35, illetve 40, helyenként 40 cm-nél is vastagabban befagyott folyókra vár. A szokatlanul hosszú kemény hidegben az ország összes folyói vastagon befagytak s legnagyobb folyóikat, a Dunát is végig 20–30 cm. vastag jégpáncéllá borítja. A Tisza jegének vastagsága 25–35 cm. s a többi folyókon a jég vastagsága eléri, sőt

Számolnunk kell a mezőgazdaságot fenyegető veszedelmekkel

Az eddigiek rövid összefoglalásaképpen a következőket mondhatjuk: December utolsó napjainak, de főleg január első felének rendkívül kemény és tartósan hideg időjárása a hótakaró nélküli vetésekben az ország sok vidékén jelentékeny kifagyási károkat okozhatott. Az utóbbi négy hét pedig felsorakoztatta a tél összes többi veszedelmét s a mezőgazdaság sorsa az időjárás további alakulásától függ. A jeges hó alatt a szokatlan mélyen megfagyott talajban téli álmot alvó növényzet jelenleg sok szenvedéssel küzd, de a mezőgazdaság igazi nagy és döntő küzdelmét nem most vívja, hanem a tél végén és tavasszal fogja megvívni, amikor a tavaszi napfényben a szunnyadó növényzet életre ébred, amikor a talajfagy engedni kezd s amikor a szokatlan mennyiségben felhalmozódott hó olvadásnak indul és leveztést keres. Az apró, gyenge növényekben lévő hatalmas életerő nagy csodákra képes, de nem mindenre. Számolnunk kell azzal, hogy a mezőgazdaságot fenyegető veszedelmek nagyok s ezek a veszedelmek jól felkészülve csatasorban állnak és nem múlhatnak el következmények nélkül. A kérdés csak az, hogy a következmények súlyosak lesznek-e vagy kevésbé súlyosak.

Amár meglőrlént károkról annyit mondtunk, amennyit az időjárás rendkívüliségének ismerete birtokában egyszerű, józan paraszti okoskodással mondani lehet: ha voltak az utóbbi évtizedben kifagyási károkat (már pedig voltak), akkor most is lesznek, illetve már vannak. S miután az időjárási viszonyok kedvezőlenebbek voltak, mint az utóbbi évtizedben, a károkat is minden bizonnyal nagyobbak.

A jelenlegi helyzet alapján várható további károkat nézve annyit következtettem, amennyit az előrelátó okoskodás megenged, de meg is követel. A további károsodásra, mint

meg is haladja a 40 cm-t. A levezetendő vízmennyiség újabb csapadék hullás folytán minden bizonnyal még szaporodni fog.

Ilyen hatalmas hótömegnek még lassú olvadása esetében is elkerülhetetlen nagyobbarányú belvízképződés, gyorsabb olvadás esetében pedig sokfelé nagyobbarányú kiöntésekkel kell számolnunk. Képzelnék el azt az esetet, hogy az időjárás további alakulása olyan szerencsés lesz, hogy a nagyobbarányú kiöntésektől megmenekülünk. Jelenleg február végé felé vagyunk, néhány nap múlva márciusba lépünk. Abban az esetben tehát, ha az időjárás a legideálisabb olvadást tenné lehetővé, mélyen bent volnánk a márciusban, amikor a hó eltakarodna a földekről, de még abban az esetben is elkerülhetetlen volna a mélyebb fekvésű helyeken, laposokban az olvadó hóle nagyarányú felgyülemelése, amely párolgás útján és a talajfagy felengedése után a talajba szívargás révén távozhatna csak el a földekről. A talajfagy felengedése a hóréteg eltávolítása után is huzamosabb időt vesz igénybe s a talaj kellő felmelegedése csakis az egész megfagyott réteg felengedése után következhetik be. Az időjárás jelenlegi helyzete alapján tehát a tavaszi talajelőkészítési és vetési munkálatok ideje minden bizonnyal erősen eltörlődik. A késői kitavaszkodás és a késői vetés ismét a következmények egész sorát vonja maga után. Az 1929. évhez hasonlóan az európai kontinens legnagyobb része rendkívül erősen áthűlt, azonban arra nézve, hogy ez a jelenleg feltétlenül maga után vonja-e a tavasz megkésését és annak hideg időjárását, határozott véleményt nem mondhatunk, de valószínű, hogy a nagy mélységig megfagyott szárazföld hűlő hatása a tavasz időjárására nem maradhat befolyás nélkül. Számításba kell venni továbbá azokat a veszteségeket, amelyek a szokatlan vastag hóréteg olvadásakor, különösen dombos vidékeken a felső termő talajréteg egy részének lemosása folytán előállhat. Ez a veszteség, miután évekre kihát, helyenként jóval nagyobb lehet, mint a részleges kifagyás és egyéb fagyokozta károsodás.

nagy részben nagy esélyt valószínűsít a megkezdések elkerülése végett fel kell készülnünk, hogy amennyire lehetséges, elejét vegyük, illetve helyrehozhassuk és pótolhassuk. A józan előrelátás fontosságát — különösen a mai időben — úgy hiszem, nem kell külön hangsúlyozni.

AZ IDŐJÁRÁSKUTATÁS NAGY FONTOSSÁGA

A meteorológia által nyújtott szemüvegen keresztül a földeket vastagon takaró hórétegen át az ország egész területén tisztán láthatjuk a szunnyadó vetésre álló sokféle veszedelmet. De nemcsak ebben a most időszerű kérdésben, hanem a növényi fejlődés bármely szakában is nélkülözhetetlen a meteorológia. Nem nélkülözhetik azok a szakemberek sem, akiknek a mezőgazdaság irányításában és az oktatásban bármilyen szerepük van és éppen olyan kevésbé nélkülözhetik a gyakorlati gazdák.

Nehéz a meteorológia fontosságáról és nélkülözhetetlenségéről beszélni anélkül, hogy kiváló mezőgazdasági szakembereink közül sokaknak érzékenységét meg ne sértsük. A gyakorlati és egyébként kitűnően képzett gazdák közül is szintén igen sok előtt éppen olyan lehetetlen megmagyarázni a meteorológia alapvető fontosságát a korszerű gazdálkodásban, mint ahogy egy nyugaton képzett gazdával nem volna lehetséges megérteni azt, hogy okos és tervszerű gazdálkodás s a mai kor követelményeinek megfelelő haladás meteorológia fontosságát, legfeljebb a csapadékmérés és hőmérsékletmérésig juthatnak el, de nem mélyedhetnek bele tovább a meteorológiába, mert alapismeretek hiányában elvesznek a számok tengerében.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK. Heltétlenül egész évre 900 lelévre + negyedévre 225, egy hóra 75 le.
 Magyarországon: Egész évre 90 P, félévre 45 P, negyedévre 15 P.
 Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepen 24 fillér.
 Postatakávépénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucsuéri időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Ismét hidegebbé idő, egyes helyeken havazás is lehet. Egyelőre még élénk észak szél.

Zürichi zárlat. Párizs 9.98, London 17.67 egy-negyed, Newyork 446, Brüsszel 75.05, Milánó 22.52, Amszterdam 236.85, Berlin 178.75, Szófia 550, Belgrád 10, Bucuresti 335.

ELTEMETÉK PESZKEI FERENC ES-PERES-PLÉBÁNOST. Nagyvárad. Saját tud. Peszkei Ferenc esperes-plébános temetése kedden reggel 9 órakor ment vége a Szent Vincen-tintézet kápolnájából. A holttestet — mint jelentették, — az intézet dísztermében ravatalozták fel. Itt végezte el Márton Áron erdélyi római katolikus püspök a halott beszentelését, majd Peszkei Ferenc földi maradványait levitték a kápolnába, ahol ugyancsak Márton Áron püspök gyászmisét mondott az elhunyt lelkiüdvéért. Gyászmise után Peszkei Ferenc földi maradványait az olasz-i temetőben, a papok sírhelyén helyezték örök nyugalomra. A temetésen megjelent az elhunyt egyházközsé-gének küldöttsége is. A küldöttség egyik tagja a sírnál megható szavakkal búcsúztatta az el-hunytat.

Az E. M. E. új csiki tagjai. Csikszereida. Saját tud. Az E. M. E. választmány legutóbbi ülésé-ben foglalkozott a múlt év nyarán Gyergyószent-miklóson megrendezett, vándorgyűlésnek igen szép erkölcsi sikerével, amelyben nagy része volt a helyi rendező bizottságnak is. A választmányi ülés köszönete nyilvánítása mellett azokat a ren-dezőbizottsági tagokat akik nem voltak tagjai a Muzemegyesületnek, érdemeik elismerésékképpen rendező tagokul választotta meg. Így Csik megyé-ből az EME új tagjai lettek László Ignác főesper-es-plébános, dr. Fejér Mihály, dr. László Dező és dr. Benke Antal ügyvédek, Berecz János és Barabási József ny. erdőmérnökök, Bálint Akos és Balázs Sándor iskolai igazgatók, dr. Gál Ala-jos orvos, Csiby Lajos hírlapíró, Gál Ferenc mun-káépítési igazgató, Nagy Sándor bankhivatalnok és Adler Sándor fakereskedő. Az EME új tagjai az egyesület közművelődési célkitűzéseit szellemében tovább dolgozva, tervbevette a „Gyer-gyói Székely Szóltas Mozgalom” megszervezését. Ennek a mozgalomnak célja a székely ösvényeket feltámasztása, népszerűsítése és terjesztése.

SZÁZ KOLOZSVÁRI KERESKEDŐT BÜN-TETTEK MEG AZ ÁRELLENŐRZÉSI TÖRVÉNY ALAPJÁN. Kolozsvár. Saját tud. Az árellenőrző bizottság a NUF gárdával karöltve ellenőrző szem-léket tartott az üzletekben. Az ellenőrző szemlék során megállapították, hogy számos kereskedő nem tett eleget az árellenőrzési törvény rendelkezéseinek. A kihágó kereskedőket 2000—25.000 leig terjedő pénzbüntetéseket sújtották. Eddig száz kolozsvári kereskedőt büntettek meg.

Arviz fenyegeti Székelyhidat. Saját tud. A február 13. és 14-iki nagy havazás és hófúvás után újból abnormális hidegre fordult az idő. A 15 és 16-iki —14 fokos hideg után vasárnap reg-gel 8 órakor —21 fokra esett a hőmérséklet. Az alacsonyabb helyeken —24 fokot mértek. Székelyhidon az alsó városrészen vannak utcák, melyeket a multkori nagy esőzés és olvadás alkalmával egy vízlevezető hegyi patak teljesen elöntött, mivel a víz lefolyását a nagy jégtáblák eltorlaszolták. Eze-ket az utcákat most jég és hótakaró fedi s ha megindul a nagyobb olvadás, a házak százait fog-ja elönteni a víz, annak dacára, hogy a község közmunkaerőit rendelt ki a patak jégtábláinak feltörésére s a vízfolyás szabaddá tételére. Ezeken az utcákon minden székér-forgalom szünetel és csak szánnal lehet megközelíteni az egyes udva-rokat.

Kinevezték a kolozsvári népjóléti és egészség-ügyi bizottság tagjait. Saját tud. Királyi rendelet-tel most nevezték ki a helyi egészségügyi és nép-jóléti bizottság tagjait: A bizottság elnöke dr. Se-bastian Bornemissa, alelnök: dr. Petre Vlad, ta-gok: dr. Stanca Dominic, dr. Leon Prodan, dr. Hosszu Stefan, dr. Galan Pavel, Dna Lotitia Ghi-dionescu.

KÖZEGÉSZSÉGÜGYI NÉPSZERŰ ELŐADÁ-SOK A CSIKSOMLYÓI EGÉSZSÉGHÁZBAN. Csikszereida. Saját tud. Amint ismeretes, Csik-somlyón, a volt finevelőintézet teljesen átjavított épületében szülőotthon és egészségház létesült. A napokban fogja megünnepelni a szülőotthon a szá-zadi születési esetet. A vezetőség most jelentős mértékben kívánja szolgálni a népi közegészség-ügyet. Husvétig minden vasárnap délután ingyenes népszerű előadásokat tart. Előadók nemcsak a szülőotthon és egészségház szakemberei, hanem erre a célra felkért orvosszakértők is. A falusi la-kosság érdeklődéssel vesz részt a már megkezdett előadássorozaton.

Hamispénzterjesztő társaságot leplezték le a Visó völgyében. Máramarossziget. Saját tud. A bisztrai csendőrségnek feltűnt, hogy a Visó-völgy környéki falvakban hamis százeleveseket és ötven-leveseket hoz valaki forgalomba. Hosszabb megfi-gyelés után letartóztatták Seiner Márta kereske-dőt, aki Bisztrán a hamis pénzt terjesztette. Meg-állapították, hogy a kereskedőnek több büntársa is van. Seiner egyelőre még tagad.

SÜLYOSAN MEGBÜNTETÉK A GYERGYÓ-SZENTMIKLÓSI KÖZBIRTOKOSSÁG HÜTLÉN VAGYONKEZELŐIT. Csikszereida. Saját tud. A gyergyószentmiklósi székely vagyonszövetség több tagja ezélt nyolc évvel feljelentést adott be az ügyészségre az akkori vezetői ellen. Azzal vádol-ták meg a volt vezetőséget, hogy az egyik erdő el-adása alkalmával egymillió 300 ezer lelei károsít-tották meg a birtokosságot. A törvényszék most foglalkozott az ügygel és a feljelentés adatait igazoltak találta. Leopold Sándor és Blénessy János volt birtokossági elöljárókat hűtlén vagyonkezelés-ben találta büntösnek. Blénessy nyolchavi elzár-ásra, tízezer lei pénzbüntetésre, Leopoldot pedig hathavi elzárásra és nyolcezer lei pénzbüntetésre ítélte. Egyben kötelezte vádlottakat, hogy egymil-lió 300 ezer leit fizessenek meg kártérítésképpen a birtokosságnak.

Felhívás a háztulajdonosokhoz. Felhívjuk a háztulajdonosaink figyelmét arra, hogy a bo-nok jegyzésénél engedélyezett, darabonkénti 30 leles anyolyammérsékletű csak a folyó február hó végéig lehet igénybe venni. A kedvezmény biztosí-tása kedvéért tehát azt ajánljuk, hogy a jegyzé-seket még ebben a hónapban teljesítsék és a le-jegyzett összegeket — ha erre képesek — még ebben a hónapban fizessék. Az idézetet bevarni nem szükséges, hanem a ház felvése szerinti be-szűrés figyelembe vételével jelentkezhetnek a jgyezéseket felvevő bizottságoknál. Ha pedig az anyagi helyzetük nem engedi meg a lejegyzett bo-nok egyszerre való fizetését, úgy szövetségünk ki-ésközi, hogy a lejegyzett összegeket költség és kamatmentesen részletekben fizethessék. További tájékoztatásokat központi irodánkban (Nagyvá-rad, Coebuc-utca 4. sz.) nyújtunk. A nagyvárad-i Háztulajdonosok Szövetsége.

Hírek Tordáról. Saját tud. A város vezetősé-gé most készítette el 1940. évi költségvetését. A költségvetés összege nagyjában egyező az elmúlt évvel. Első helyen az egészségügyi reformok és befektetések állanak a költségvetésben, így a vá-ros sósfürdőjét modern fürdővé fejlesztik ki, az utcákat fásítják, portalanítják, szegényházat épí-tenek, kibővítik a vágóhidat és műjéggyárat e rendbehozzák az utakat. — Az utóbbi napok alatt vesztették el a garázdaalkodók Tordán és a me-gyében. Tordáról veszték el marással nyolc embert utaltak be Kolozsvárra. A hatóságok meg-tették a szükséges intézkedéseket.

Temetések. Fildán Julianna szül. Farkula meghalt 20 éves korában Nagyváradon, a Velence párt 75. számú lakásán ahonnan február 21-én délután fél 5 órakor lez a temetése a velencei temetőbe. — Tirb József félútfürdői vendéglős meghalt a nagyvárad-i közkórházban 48 éves ko-rában. Temetése február 21-én délután 3 órakor lez az ottani halottas házból a velencei temető-be. — Mester Mihály 37 éves korában meghalt Nagyváradon. Temetése ma volt a Rulikovezky-temetőben. (Caritas.)

Adományok. O. Z. (Helyben) 100 leit, N. N. csomag élelmiszert küldött be hozzánk Szakáll István és családja részére. Rendeletési helyére juttattuk.

Legutóbbi Szentírás kiadás
 Oszdövetség I-III. kötet. Vásznonkötés 1080 Lei
 Ujszdövetség I-II. kötet. Vásznonkötés 350.
 „ rövid jegyzetes zsebkidás, 40 „

CSAK A JÖVŐ HÉTEN FIZETIK A NYUG-DIJAKAT. Nagyvárad. Saját tud. A pénzügyigaz-gatóságon a nyugdíjkönyvek számfeljtését befe-jezték. Értesülésünk szerint a nyugdíjkiutalás csak a jövő hét elejére várható és annak megér-kezése után azonnal megkezdik a kifizetéseket.

MAJUS 30-ra HALASZTOTTA A TÁBLA A PREMONTREI REND KÖZIGAZGATÁSI KERE-SETÉNEK TÁRGYALÁSÁT. Nagyvárad. Saját tud. Mint ismeretes, a vallásügyi miniszterium még 1937-ben rendeletileg megvonta a premontrei rendnek adott jogi személyiség elismerését. Ezt a határozatot a rend közigazgatási keresettel tá-madta meg, amelynek kapcsán azóta folyik a pe-res eljárás a nagyvárad-i táblán. Február 20-ra volt ismét tárgyalás kitűzve, de a minisztérium képví-selője, Popescu állami ügyvéd. halasztást kért az-zal, hogy az állam és a katolikus egyház négyes bizottságot küldjön ki az állam és az egyház közt felmerült összes vitás kérdések elintézésére és mivel így a premontrei rend jogi személyiségének ügyében is remélhető a peren kívüli elintézés, a minisztérium nem kívánja a tárgyalás megtartását. A rend képviselőiben megjelent Patkó Elemér dr. ügyvéd csatlakozott a halasztási kéréshez s így a tábla május 30-ra halasztotta az ügy tárgyalását.

Nagy részvét mellett temették el dr. Gál Kelemennét. Kolozsvárról jelentik: Nagy részvét mellett kísérték utolsó útjára dr. Gál Kelemen-nét. A házsongárdi temető halottaskápolnájában felállított ravatalt földig elborították a hatalmas virágkoszorúk. A gyászszertartás három órakor kezdődött az unitárius teológia akadémia ének-karának gyászdalával. Ezután Vári Albert teoló-giai tanár megható gyászbeszédet következett. Szívbelemelő szavakkal búcsúztatta az elhunytat, mint a legjobb édesanyát és feleséget. — A gyászszertartás után megindult a halottas men-e. A gyászkoesi az unitárius kollégium növendékei-nek sorsfala között haladt el. Közvetlenül a kopor-só után haladt a lesújtott férj, Gál Kelemen dr. és gyermekei és az elhunyt egyetlen élő testvére, Fekete Gyula. A temetésen résztvett Varga Béla dr. unitárius püspök, a főbb gyházi és világi vezé-tők, az unitárius kollégium tanári kara Gálffy Zeigmond igazgatóval az élén, a teológia akadé-mia anári kara és számosan mások az el-hunyt és a Gál-család tisztelői és ismerősei kö-zül. A sírnál újból Vári Albert mondott rövid imát.

Hirtelen halál a marosvásárhelyi színházban
 Marosvásárhelyről jelentik: Tragikus esemé-ny történt a marosvásárhelyi színházban. Velemín Vilmos, a Szabadkai-társulat egyik zenésze né-hány perccel az esti előadás előtt rosszullétről panaszkodott. Mielőtt még a függöny felgördül-t volna, az egyik öltözőbe vitték be, ahol néhány perc alatt meghalt. Az orvosi vizsgálat megállá-pította, hogy szívizélhűdés okozta halálát. A te-hetséges zenész halála városeszerre nagy részvétet keltett.

Kalálósvégü verekedés a kocsmában. Szé-kelyudvarhely. Saját tudósítónktól. Lemét halá-losvégü verekedést okozott a székely anyaváros-ban az alkohol. Mátéffy József 63 éves nyolcgyer-mekes szabómester Kőkereszt-tér egyik kocsmájá-ban alaposan leitta magát a távozní akart anél-kül, hogy az italt kifizetné. A kocsmárosné ezért felelősségrevont a veszekedni kezdett a részeg emberrel. A veszekedésbe nemokára be-leavatkozott egy Márton András nevű fiatalember is és a fiatalember végül kitétte a költözöködő sza-bómestert a kocsmából. Mátéffy felüldöhdve meg-vártta a kocsmasajtóban Mártont és szó nélkül szí-venszarta. Márton azonnal összeesett és meghalt. A gyilkost letartóztatták.

A vas-fém és elektropari cég értesíti mind-azokat, akik a légvédelmi tanfolyamokat a Mun-ka Kamara nagytermében az építő vas és fémipar-i cég rendezésében hallgatják, hogy február 21-én, szerdán este 7 órakor feltétlen jelenjenek meg. A cég vezetősége fölhívja a tanfolyamhall-gatóinak figyelmét, hogy akik a kárneteiket nem vették át a gyűlésen nem vehetnek részt. — A Szamos tartományi vas, fém és elektropari cég február 25-én, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja rendező évi közgyűlését, melyre minden tagot tisz-telettel meghív az elnökség.

Szolgáltatásos gyógyszer-tárak Nagyváradon:

- Szerdán Nagyváradon a következő gyógy-szertárak tartanak szolgálatot:
Madonna, Str. Sztaroveszky No. 1. (Dr. Med-vigy). Telefon 30-20.
- Fehér Kereszt, Bulevardi Regole Ferdinand No. 2. (Pacala.)
- Cleopatra, Str. Avram Iancu 2. telefon 15-18.
- Szent Ferenc, Str. Cuza Voda No. 24. Telefon 17-47 (Csanda.)
- Szent László, Piata Bisericei No. 1. Velence. Templomtér. (Hegedüs.)

A Magyar Népközösség udvarhelymegyei tagozata intézőbizottsági ülést tartott

Saját tud. A romániai Magyar Népközösség udvarhelymegyei tagozatának intézőbizottsága *Füü* Ferenc dr. elnöke mellett most tartotta február havi ülését. Az ülés megnyitása után az elnök beszámolt a múlt ülés óta történt fontosabb eseményekről, kiemelve, hogy a községi tagozatok megalkotása befejezést nyert s így a tavasz folyamán meg lehet tartani a végleges alakuló gyűlést. Az elnök a továbbiakban bemutatta azt a javaslatát, amelyet a székelyföldi közbirtokosságok sérelmeinek orvoslása céljából a központi intézőbizottsághoz tett a parlament elé terjesztés végett. Az intéző bizottsági ülés *Biró* Lajos kulturális szakosztályi ülés előterjesztése kapcsán elhatározta, hogy *Orbán* Balázs halálának féléves évfordulóját ez év április 21-én a nagy férfiu emlékéhez méltó módon kívánja megünnepelni s az ünnepség előkészítése és rendezése céljából bizottságot küldött ki. Felvetődött az a gondolat is, hogy a Szejke fürdőn azt a házat, ahol *Orbán* Balázs a „Székelyföld leírása” című művét írta, a féléves évfordulóra márvány-emléktáblával kellene megjelölni. Az intézőbizottsági ülés a továbbiakban a központ határozatának megfelelően felhívta a helyi tagozatot a szomszédsági intézmény megszervezésére s utasította a vidéki tagozatokat a gazdasági, szociális és kulturális munkálatok megindítására.

Szerdán este 7 óra 10 perckor ismét légvédelmi riadó lesz Nagyváradon

Nagyvárad. Saját tud. A város légvédelmi irodája értesíti a közönséget, hogy február 21-én szerdán este 7 óra 10 perckor ismét légvédelmi riadó lesz a városban.

A riadó kezdetét pontosan este 7 óra 10 perckor (rádiónál) jelzik a légvédelmi szirénák.

A jelzés felhangzásakor legkevesebb három perc alatt a kijelölt óvóhelyekre kell vonulni a polgárságnak. A közlekedés megáll s az egész várost sötétségbe kell burkolni.

A szirénák 7 óra 18 perckor jelzik a gyakorlat végét.

A város vezetősége fülhívja a lakosságot, hogy a riadó alatt tartsa tisztelősen a vonatkozó rendelkezéseket.

Azokat, akik hanyagságból, vagy rosszakaratból nem tartják be az utasításokat, a légvédelmi törvény 63-ik szakasza értelmében 2 ezer leltől 5 ezer leig terjedő pénzbírsággal sújtják.

Veszedelemes betörőket tettek ártalmatlanná Temesváron

A rendőrség kapuja előtt feszítővassal támadta meg a betörő a rendőrközeget, de átlőtték a karját

Temesvár. Saját tud. Az utóbbi két nap alatt ugyszólván óráról-órára követték egymást a betörések. A rendőrségre érkező jelentések a nyomozó hatóságokat arra a meggyőződésre vezették, hogy valószínűleg nem helyi betörők „működnek”, mert hiszen nappal is feljártak népes házakba, tehát nem féltek attól, hogy valaki rájuk ismer. Azzal is tisztában voltak a rendőrségen, hogy a tettesek villámszerű betöréseket szándékoznak elkövetni, nyilván azért, hogy ha nagyobb értékű zsákmányra tesznek szert, azonnal távozzanak a városból. A dr. Kormos-féle lakásból csak egy — frakkot vittek el, bár mindent feltartak. Valószínűleg pénzt kerestek s más nem érdekelte őket. Hogy miért érdekelte őket mégis a frakk is — ki tudja. Talán „jóízlésüket” akarták hebizonyítani. A Bárdi-féle lakásból, bár ott is mindent feltartak, semmit sem vittek magukkal, miután pénzt nem találtak. A Pücher-féle lakásból már eltulajdonításra érdemesítették egy tizenötezer lei értékű ékszeret. Végül *Orezeanu* Romulus táblalábíró, volt aradi törvényszéki főnök lakásáról egy értékes órát loptak el. A villámszerű betörésekre a rendőrség hasonló gyorsaságu intézkedésekkel kívánt válaszolni s a tettesek pontos személyleírásának birtokában általános razziaát rendeztek a városban. Az egyik parkban egy rendőrségi csoport rájukismert. Igazolásra szolgáltatták fel őket s kitűnt, hogy *Szuszman* Oszkár harminchétféves bucaresti és *Palinski* Sámuel negyvenhárom éves chisinaui lakossal azonosak. A rendőri csoport beakarta őket kísérni a rendőrségre. Amikor a rendőrkesztura palotája elé értek, *Palinski* Sámuel hirtelen mozdulattal kabátja alá nyúlt s hatalmas feszítővassal kapott elő s le akart sujtani vele az egyik rendőrré. Még a magasban tartotta feszítővassal, amikor hirtelen lövés dördült el. *Adamescu* Nicolae detektívönök, aki a letartóztatottakat folyton figyelte, idejében észrevette a betörő szándékát — ő is villámgyorsan előkapta a revolverét és elsütötte. A golyó átúrta a betörő magasra tartott karját s kezéből kihullott a súlyos szerszám. A két betörő beismerő vallomást tett. Megállapították, hogy mindketten többszörösen büntetett gonoszvők és hogy *Palinski* Sámuel, aki meg akarta támadni — az utolsó pillanatban — a rendőri közeget, a legutóbb *Vacarestiből* szökött meg, amikor munkára vitték.

Csökkentette a CFR forgalmát Temesvár és Nagyvárad között

Temesvár. Saját tud. A vasútigazgatóság közlése szerint a CFR vezérigazgatósága elrendelte, hogy február 21-étől kezdődően — vagyis keddről szerdára való éjféltől — több személyvonatot kivonjanak a forgalomból. Ezek a vonatok további intézkedésig nem közlekednek. A temesvár-bucuresti vonalon nem közlekedik a személyvonat, amely Temesvárról 17.30 órakor indult s az ellenvonat, amely Temesvárra 9.25 órakor érkezett. Temesvár és Nagyvárad között nem közlekednek a 3203. és 3205. számú személyvonatok, amelyek Temesvárról 8.20 és 14.30 órakor indultak és Nagyváradra 12.43. illetve 19.19 óraokor érkeztek, hasonlóképpen a 3206. és 3208. számú személyvonatok, amelyek a menetrend szerint 14.36 és 18.26 órakor indulnának Nagyváradról és Temesvárra 19.26 és 22.51 órakor érkeznek.

SPORT

Románia korcsolyázóbajnokságai

Kolozsvárról jelentik: Románia mű- és gyorskorcsolyázó bajnokságait a hideg idő ellenére is szépszámu közönség előtt rendezték meg a sétatéri jégpályán. A bajnoki versenyek részletes eredményei a következők:

Műkorcsolyázás:

Férfi bajnokság: 1. Turusenko Roman (Venus) 5 helyezési szám. 2. Jenei (MSE) 10 h. sz., Turusenko különösen szabad korcsolyázásával mutatta meg, hogy nemcsak Románia legjobbja, hanem nemzetközi értékelésben is kitűnő. A fiatal versenyző, aki ez alkalommal először szerepelt meg a román bajnokságot, nagy jövő előtt áll. Jenei fejlődéskepes versenyző. A versenyen *Bindea*, az eddigi bajnok betegsége miatt, *Balázs*, *Barsi* és *Fischer*, a KKE versenyzője pedig katonai szolgálata miatt nem indulhattak.

Hélygbajnokság: 1. Pop Romica (brassói KEV) 5 helyezési szám. 2. Guberné (Bukarest TV.) 10 h. sz. 3. Kovács Borika (KKE) 17 h. sz. 4. Draganiuc (Dragos Voda Cernauti) 18 h. sz. 5. Winkler (BTV) 25 h. sz. Pop Romica különösen az iskolában mutatott kicsiszolt tudásával tett szert arra a nagy előnyre, amely az öt követőtől elválasztja. A bajnoknó sokat fejlődött a tavalyi óta és megérdemelten védte meg bajnokságát. A verseny nagy meglepetése Kovács Borika, a KKE alig 13 éves versenyzője volt, aki meglepetészerűen került a harmadik helyre. Meglepetés csak azok számára volt ugyan, akik nem látták, mert akiknek alkalmuk volt megismerni a kislány tudását, biztosra vették kitűnő szereplését. Kovács Borika a jövő nagy ígérete, akitől még sok szép eredményt várhatunk.

Páros bajnokság: 1. Guberné-Heuchert BTV 6 h. sz. 2. Radesné-Madarassy KKE 9. h. sz. A kolozsvári pár némi bizonytalansága miatt veszítette el a versenyt, amely egyébként egyenlő erő küzdelme volt.

Gyorskorcsolyázás:

500 m. 1. Gaál (Mures) 53.4. 2. Gebefügi (KKE) 55.6. 3. Sándor (KKE) 60.6. 4. Kulcsár (Mures) 61.2.

1500 m. 1. Gaál (Mures) 2:53.2. 2. Sándor (KKE) 3:13.2. 3. Kulcsár (Mures) 3:13.4. 4. Gebefügi (KKE) 3:13.6.

5000 m. 1. Sándor (KKE) 10:49.8. 2. Kulcsár (Mures) 11:30.6. 3. Gebefügi (KKE) 11:30.8. 4. Gaál (Mures) 11:42.4.

Románia gyorskorcsolyázó bajnoka Gaál Károly (Mures) 181.3 ponttal, 2. Gebefügi László (KKE) 189.20 ponttal, 3. Sándor Elemér (KKE) 189.52 ponttal, 4. Kulcsár Ernő (Mures) 195.5 ponttal.

A gyorsversenyeket 19 fokos hidegben futották le.

Az ünnepélyes díjkiosztás banket keretében, vasárnap este volt. A díjakat *Gurgen* Petre, a kolozsvári kerület elnöke osztotta ki.

CRONIN

világhíru munkái:

Réztábla a kapualatt . . . . . füzve 185 lei
kötve 238 "
Ezt letlják a csillagok . . . . . füzve 314 "
A kalapkirály I. II. . . . . kötve 324 "

DANTE KIADÁS

SZÍNHÁZ

A szezon legnagyobb sikerű ujdonságai szerepelnek a Thalia prózai együttesének kétnapos nagyváradai műsorán

Szombaton és vasárnap ismét nálunk játézik a Thalia kiváló prózai együttese olyan változatos műsorral, amilyenre példa még nem volt. A két nap műsorán a szezon legnagyobb sikerű ujdonságai szerepelnek. Ismét látható lesz *Bókay* János óriási sikerű vígjáték ujdonsága, a *Feleség*, amely eddig három zsufolt ház előtt került színre és a közönség nagy része még nem is tudott hozzájutni ehhez a kiváló műhöz, mert minden eddigi előadásaira a jegyek már elővételben elkeltek. A *Feleség* szombaton és vasárnap délután 8 órakor van a színház műsorán *Fényes* Alice, *Kovács* György, *Nagy* István és *Haáz* Jolly főszereplésével.

— *Gyümölcs a fán*, *Zilahy* Lajos nagysikerű színműve a szezonban először olcsó helyárrakkal szombaton délután 3 órakor kerül színre teljesen a bemutatott előadás szerint és azoknak szereplőivel.

— *Francia szobalány*. A társulat hatvanötödik előadásában, vasárnap délelőtt 11 órakor matinén olcsó helyárrakkal a prózai együttes legkiválóbbjaival lesz műsorán.

— *Grófkisasszony*. *Harsányi* Zeolt színműve, a szezonban szintén először olcsó helyárrakkal lesz bemutatva. A *Grófkisasszony* eddigi előadásai telt házak előtt lettek bemutatva és a közönség nem minden rétege láthatta eddig a darabot, így a színház igazgatósága most délutáni előadásban olcsó helyárrakkal tüzte színre. A *Grófkisasszony* vasárnap délután 3 órakor lesz műsorán.

— Tekintettel az óriási érdeklődésre, jegyekről ajánlatos lesz mindenkinek elővételben gondoskodni a színház elővételi pénztáránál naponta délelőtt 11—1 óra és délután 4—8 óra között.

A KÉT NAP MŰSORA:

Szombat, február 24. délután 3 óra: **Gyümölcs a fán**. (*Zilahy* Lajos óriási sikerű színműve.) Olcsó olcsó helyáru előadása.

Szombat délután 6 órakor: **Feleség**. *Bókay* János vígjátéka. Rendes helyárrakkal.

Szombat este román előadása.

Vasárnap délelőtt 11 órakor matinén: **Francia szobalány**. (Olcsó helyárrakkal.)

Vasárnap délután 3 órakor: **Grófkisasszony**. *Harsányi* Zeolt vígjátékának első olcsó helyáru előadása.

Vasárnap délután 6 órakor: **Feleség**. (Rendes helyárrakkal.)

Vasárnap este 9 órakor román előadás.

MÁRAMAROSSZIGETRE UTAZOTT A MIHÁLYI-SZINTÁRSULAT. *Mihályi* Károly szintársulata szombaton Máramarosszigetre utazott, ahol egyhónapos szini idényt tart. A társulat megkapta a játési engedélyt s a legjobb reményekkel kezdte meg máramarosszigeti vendégszereplését. A máramarosszigeti szereplés előtt Nagyváradon játszott három hétig a társulat.

KÖZGAZDASÁG

Mitita Constantinescu pénzügyminiszter, bank-kormányzó beszéde a Nemzeti Bank közgyűlésén

Bucurestiből jelntik: A Nemzeti Bank vasárnap tartotta közgyűlését Constantinescu pénzügyminiszter, a bank kormányzójának elnökletével.

A napirend elfogadása után Constantinescu miniszter tartotta meg beszédét. Hangzott, hogy csak néhány fontos megjegyzésre szorítkozik, csak egy kis részére azoknak a nagy aggodalmaknak, erőfeszítéseknek és küzdelmeknek, amelyeket a Nemzeti Bank 1939. folyamán a különböző kérdések megoldásánál olyan nagy s csendes bölcsességgel folytatott és viselt. Megvédte és támogatta a bank betétesei vagyonát, védte az értékpapírok árfolyamát és sikerült elhárítania az árfolyamok káros ingadozását, sokat tett a mezőgazdák védelmére, amikor intérte az 1939. évi termés értékesítésének pénzügyi részét, állandó munkát fejtett ki a bankélet, a kereskedelem és az ipar érdekében megfelelő hitelek nyújtásával megkönnyítette a gazdasági tevékenységet, a válságos aggo-

dalom napjaiban. Támogatta a nemzeti munkát, segítségére volt a nemzetvédelemnek. Sok erőfeszítést, aggodalmat és izgalmat látott az elmúlt év, de sok büszke sikert is. A bank úgy folytatta tevékenységét, hogy sohasem hagyta el az egészséges pénzügyi és hitelpolitika elveit s nem használta fel az 1939. szeptemberi rendeletörvénynek azt a lehetőségét sem, hogy a devizákat az aranytartálékához számítsa, annál kevésbé, mivel a tartálék alap az egész idő alatt egy százalékkal magasabb volt az alapszabályszerű összegnél. Az eddigi sikerekre és a részvényesek bizalmára támaszkodva, a bank a jövőben is habozás nélkül folytatja munkáját.

A bankkormányzó után több részvényes szólalt fel és méltatták a Nemzeti Bank bölcs vezetését. Constantinescu miniszter mondott köszönetet a részvényesek bizalmáért, majd a közgyűlés az egész napirendet egyhanguan megszavazta.

A megélhetési viszonyok drágulása miatt felmondták kollektív szerződésüket a nagyváradi építőipari munkások

A Szamos-tartománybeli Grafikai és Nyomdász Munkaadók Céhe felmondta a kollektív szerződést

Nagyvárad. Saját tud. Az építőipari munkások érdeklődés mellett tartotta meg taggyűlését a gyűlés napirendjén az elmúlt évi kollektív szerződés szerepelt. A gyűlés résztvevői egyhangúlag megszűntnek nyilvánították az elmúlt évi kollektív szerződést — és a megélhetési dráguláshoz viszonyított új kollektív szerződés-tervezetet készítettek. Egyben megválasztották a tárgyalóbizottságot is. A taggyűlés utasította a vezetőséget, hogy nyújtsa át a szerződés-tervezetet az építőiparosok céhének. Több szakmai ügy tárgyalása után a gyűlés véget ért.

Mint Kolozsvárról jelntik: a Grafikai és Nyomdász Munkaadók Céhe beadványt intézett a munkafelügyelőséghez, amelyben felmondta a kollektív szerződést, azzal az indoklással, hogy a kollektív szerződés, amelyet nemrégiben ujtottak meg, érvénytelen, mert az az Országos Grafikai és Nyomdász Szakszervezet és a Nyomdafőnökök között jött létre. Azóta az említett szakszervezet felhatalmolt és megalakult helyette a Céh. Mindaddig, amíg a új kollektív szerződés megkötésére sor kerül, a munkügyi minisztérium által meghatározott minimális fizetést akarják alkalmazni.

Hét csikmezei kereskedelmi vállalat kapott engedélyt az elsőrendű közszükségleti cikkek nagyban történő forgalombahozására. Csikszereida. Saját tud. A megye két városából hét kereskedelmi vállalat nyert engedélyt az illetékes minisztériumtól elsőrendű közszükségleti cikkek nagyban árusítására: Dóczy András, Gorovitz Strul, Lempert Lipót, Trohán Antal, Czeli öörgyár, Bárbat Octavian csikszereidai nagykereskedők, illetve cégek és Gyergyószentmiklósról csupán a Czeli öörgyár lerakata.

A központi bélyegügyi bizottság döntése magánosok között létrejött szállítások bélyegügyében Kolozsvár. Saját tud. A központi bélyegügyi bizottság legutóbb tartott ülésén kimondotta, hogy amikor bélyegügyi megállapításoknál magánosok között létrejött szállításokról van szó, ez nem jelenti, hogy eme meghatározás kizárja a kereskedők és iparosok által kötött ügyleteket. Ellenkezőleg, ezekre vonatkozik és csak az állammal, a megyével vagy községekkel létrejött megállapodásokat különítik el.

AZ EMGE VETŐMAG ÉS HÁZIIPARI KIÁLLÍTÁSÁNAK NAGY SIKERE. Kolozsvárról jelntik: Az EMGE vetőmag és háziipari kiállítása és vására iránt igen nagy érdeklődés nyilvánult meg. A legtávolabbi megyékből is csoportosan jelentkeztek gazdák, hogy észrészről megtekintsék a kiállított anyagot, másfelől viszont különböző vásárlásokat eszközöljenek.

Megkezdődtek az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet előadássorozatai

Kolozsvárról jelntik: Vasárnap délelőtt 10 órakor a Református Kollégium dísztermében Tempfily István nyugalmazott gazdasági iskolai igazgató előadására került sor. A gazdaköri elnökök kötelesegeiről szóló értekezést Nagy Miklós olvasta fel. Több értékes hozzászólás hangzott el, amelyek végén dr. Szász Pál az EMGE országos elnöke fejtette ki az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesületnek a gazdakörök jövőbeli tevékenységével kapcsolatos terveit. Rövidesen ugyanis sor kerül a gazdaköri elnökök kiképzésére.

Koppány Rezső EMGE felügyelő a zöldtakarmányok termesztéséről, Seyfried Ferenc segédtitkár a silózásról beszélt.

Délután Székely Lajos az EMGE gyümölcsészeti szakosztályának alelnöke előadásában arra a kérdésre válaszolt: Hogyan lesz a gyümölcsből ár?

Bodor Kálmán az EMGE gyógynövénytermelési szakosztályának előadója a vadon termő gyógynövények gyűjtésének a folyó évről való megtervezéséről tartott tanulságos előadást.

Az EMGE központi székházában, viszont a felügyelői értekezlet zajlott le dr. Szász Pál országos elnök vezetésével. Az értekezleten részt vett Máriafi Lajos, Cs. Károly István, Kádár István alelnökök, Telegdy László ügyvezető alelnök, gr. Teleki Ádám az Erdélyi Gazda Főszervezője, Szegő Dénes állattenyésztési felügyelő, Demeter Béla előadó, dr. Venczel József tanulmányi előadó, Nagy Miklós segédtitkár, Folyovich Endre a háziipari szakosztály előadója, — a központból — továbbá Mikó László, Koppány Rezső, Szász Ferenc, Anghi Balázs, Finta Andor, Rednik Endre, Fodor Pál, Benedek Pál, Antal Dániel, Orosz Károly, Biró Pál kerületi, illetve alkerületi felügyelők, — mint vendégek Albrecht Dezső, Ugron Pál, Ugron Győző, Szabó Endre, gr. Bethlen Gábor és Bitay Endre.

Az EMGE elnöke ismertette a következő hónapok munkaprogramját, nyomatékosan hangsúlyozva, hogy mindent el kell követni a folyamatos termelés biztosítása érdekében. Az elnökség viszont minden olyan esetben, amikor annak szükségessége jelentkezik, felelősséggel él a kormányhoz, hogy a gazdatársadalom kívánságai meghallgatásra találjanak.

Megkötötték a kartell a kolozsvári szódavizgyárak. Saját tud. A kolozsvári szikvízgyárak, mint már korábban közöltük, hónapok óta tárgyalásokat folytatnak egységes ár és eladási feltételek érdekében. A tárgyalások a kolozsvári Iparkamara főtákarának katonai gyakorlatra való bevonulása miatt, aki a tárgyalásokat vezette, megszakadtak. A megállapodás elvileg megtörtént, amely szerint az összes kolozsvári vállalkozók kartellbe tömörülnek és az egyesületnek megszerezik a hivatalos jellegűt. A kvóták elosztása körül vannak egyelőre nézeteltérések.

Nem volt tapasztalható nagyobb árváltozás a nagyváradi hetipiacon

Nagyvárad. Saját tud. A hétfői hetipiacon a nagy hideg miatt csak közepes felhozatal volt, tartott árakkal. Nagyobb árváltozás nem volt tapasztalható. Érdekes, hogy amíg a tej ára csökken, addig a tehénturó ára emelkedik. Általában a tejtermékek ára ismét emelkedőben van. Részletes beszámolóink a következők:

Zöldésgpiac: Levesbevaló zöldség kg 10—12, burgonya 3—4, vöröshagyma kg 5, fokhagyma kg 20, káposzta fejenként 8—10, kelkáposzta 5—6, hordóskáposzta 8—12, bimbókegel kg 30—35, retek 2—3 db 1, cékla kg 3—4, torma csomója 4—5, szárazbab kg 16—18, borsó kg 20—24, lenecse kg 24—28, köles 20—22, árpa (kicsiben) 6, pórkótt árpa 16, málliszt kg 7—8, tengeri kg 5—6 lei.

Gyümölcsiac. Közepes falusi felhozattal az árak itt is tartottak voltak. Szebb alma kilója 10—12 lei volt. Vízöntelárusítóknál 14—20 lei között mozgott a szebb alma kilónkénti ára. Dió kg 18—20, aszalvány kg 16, aszaltszilva kg 16—22 lei, szilvalekvár 22 lei. Itt irjuk meg, hogy 1 liter (beőtt) paradicsom ára 10 lei.

Tojás párja 5—5.50 lei.

Tej. Jé felhozatal mellett változatos árak alakultak ki. Tej literje 4—5, tejfől 16—18, tehénturó kg 20—22 lei, falusi vaj kg 80 lei. A vízöntelárusítók számára ezúttal állapították meg az új minimális árakat: Tejvaj 120, főzvaj 90, tejfől 30, tehénturó 24, juhturó 50, sajt 50 lei.

Baromfiac. Közepes felhozatal mellett továbbra tartottak az árak. Csirke párja 80 leitől, tyúk párja 120 leitől, rucából nem volt felhozatal, pulyka db 180—250, kövér liba 250-től 400 leitől. Kővérliba kilója 38—40 lei.

Főzőolaj literje 48 lei.

PIACI ÁRAK KOLOZSVÁRON

Saját tud. A kolozsvári városháza gazdasági osztályához február 1—15. között a kiskereskedők részéről érkezett kötelező árjegyzékek alapján készült hivatalos kimutatás). Marhahús kg I. 27, II. 23, III. 20, borjúhús 30, bivalyhus 18, sertés-hús 44—48 collette 52, juh-hús 38, füstölt kolbász 40—72, szamosújvári 110—140, cernauti 100—110, Csaba 104—140, füstölt nyelv 68, füstölt sonka 80—100, olasz szalámi 96—200, szebeni 180—200, nyári 74—80, friss kolbász 64—80, Debreceni 70—100, préselt sonka 120—160, hentesáru 79—140, 56—60, olvasztott zsír 50, szalonna 46—56, sózott szalonna 50—56, füstölt 50—68, csirke párja 70—90, tyúk párja 90—120, brailai turó kg 38—44, ezékely turó 32—36, piaci turó 20—22, tej literje 7—9, tojás db 2.80—3 lei, iszt (0) kg 12, (4) 11, (5) 10, (6) 9, kukorica liszt 4.80—5, fehér kenyér 11, barna 8 lei, makaróni 24—32, konyhasó 3.60—4 lei, rizs I, II, III. 440—1000 lei. Burgonya kg 4—5, hagyma 7—8, káposzta 7—8 lei.

AZ ÁLLAM A SZÖVŐ-FONÓGYÁRAK FORGALMIADÓ ÁLTALÁNYANAK FELEMELESÉT KÉRI. Kolozsvár. Saját tud. A pénzügyminiszterium és a szövő-fonógyárak között megállapodás létesült a forgalmi adó általánosan való fizetésére. Ez a megállapodás március 31-én jár le. A pénzügyminiszter azonban az általános felemelését kérte azzal az indoklással, hogy a gyárak is fel emelték áraikat és hogy a forgalommenység is emelkedett, amely az általános megállapításánál alapul vételeit. A gyárak ugyanakkor az általános leszállítást kérték azzal az indoklással, hogy a szövőszekek 60 százaléka nyers anyaghiány miatt nem dolgozik. Döntés a kérdésben még nincsen.

Fiovelem! Fiovelem!

Mélyen leszállított áron kaphatok a Magyar Szemle Társaság következő művei:

Hóman: A magyar történetírás utjai
ára 540 lei helyett csak 350 lei
Weisz: Mai magyar tarsadalom
ára 360 lei helyett csak 250 lei
Horváth: Magyar irodalmi műveltségünk kezdetei
ára 396 lei helyett csak 250 lei
Szekfű: Bethlen Gábor
ára 460 lei helyett csak 300 lei
Farkas: Fiatal Magyarország kora
ára 396 lei helyett csak 250 lei
Babits: Amor Sanctus
ára 331 lei helyett csak 250 lei

Vidéki megrendelés esetén plus 15 lei portó
A könyvek gyönyörű díszkötésben megrendelhetők a Magyar Lapok kiadóhivatala útján

Afrika barnabőrű fiai a nyugati fronton

Hogyan élnek, harcolnak és halnak meg a marokkóiak
a „senki földjén“

Párizsból jelentik: Érdekes cikket írt Robert Destez francia újságíró a „L'Action Française“ című párizsi lapban az előretolt állásokban folyó harcokról és a marokkói katonákról. Az érdekes cikket alább közöljük:

Hogyan lehet meghalni pillanatok alatt?

Egyszerre gránátsüvöltés hallatszik, lecsap a lövedék és széthullanak a repeszdarabok. Nem volt nagy lövedék, talán 75, esetleg 105 milliméteres volt, a dördülése sem volt olyan borzalmas, mint a régi nehéz mészarak hangja, melyek kitépték az emberből összes zsigereit. Hatóugara sem olyan nagy, de egy katonának éppen lábai elé esett és ahol néhány pillanattal azelőtt sötét arcú marokkói őrszem állott mozdulatlanul, gyors tüzelő puskáját vállalhoz támasztva, csak alakatlan hústömeg maradt. Néhány lépéssel odább egyik bajtársa muníciós ládát cipelt, amelyet a gránát robbanására ijedtében a földre ejtett és csodálkozva néz körül megdöbbenve látja bajtársa szétroncsolt tetemét és csodálkozik azon, hogy ő maga még életben maradt. Néhány pillanattal tart ez a mozdulatlanság, amíg kissé magához tér, aztán felveszi ölébe halott bajtársát, félreteszi egy bokor tövébe és köpenyegével befedi az arcát. Aztán odamegy az őrhelyre, felveszi a leesett fegyvert, vállalához támasztja és tovább figyel.

A marokkói katonák

A marokkói katonákat otthonukban is láttam, hegyes-dombos országukban. Most viszont láttam őket. Talán ugyanolyanok, mint régen, esetleg kissé félnékbbek, talán azért, mert gyerekesebbnak érzik magukat, mint a többi katonák. A csikorgó tél fehér tájain különösen hatnak ezek a fekete arcú árnyékok. Meglehetősen szenvednek a tél zordonsága miatt, de kevésbé, mint ahogy hinni lehet, mert Afrikában is vannak nagyon hideg éjszakák.

— Miért állottak be a francia hadseregbe? — kérdeztem egyiket-másikat.

Válaszuk nagyon különböző, de mindig megfontolt.

— Azért állottam be a hadseregbe, hogy kártyázhassam, — mondja az egyik. (Ismeretes, hogy a marokkóiak a világ legszenvedélyesebb játékosai.)

— Én azért jöttem el, mert a testvérem

is beállt katonának... Mondja a másik.

— Én meg azért jöttem, — mondja a harmadik, — hogy lássam, hogyan alakulnak a dolgok?

Mindnyájan elismerik, hogy azért állottak be a hadseregbe, mert jó bánásmódban részesülnek és mint katonáknak, különleges jogaik vannak. Tisztjeiket rendszerint nagyon szeretik, ha a tiszt is szeretik őket. A velük való bánásmód meg lehetően könnyű, mert csak azt kell tudni, hogy melyik hová való, hogy hívják, mik az ügyes-bajos dolgai, amelyekben a hatóságok előtt esetleg közben lehet járni és akkor a marokkói katoná minden áldozatra kész. Aki tudja, hogy kell járni annak mindenét odaadja. Feljebbvalójáért kész tűzbe menni.

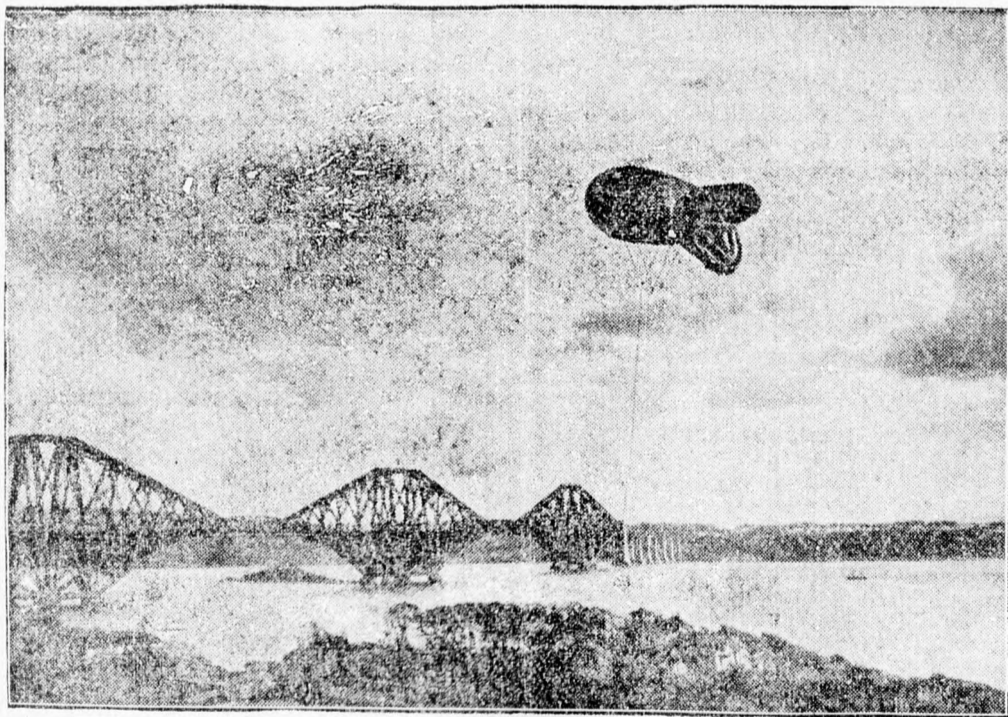
A táborfű mellett

Egy sziklahajlásban rösztetű pattog. A tüzet fehérköpenyes alakok guggolják körül, akik bizva a kiállított őrszem éberségében, fodormenta teájukat főzik és melegszenek. Az előrehajló sziklafalról jégesapok függenek alá és némelykor egy-egy jégesap hangos koppanással osik a tűz középebe és széjjel dobja az izzó parazsat. Így néznek ki odahaza az Ali Baba barlangjai, melyekről a végtelen homokos puszták fiai mondják regéiket. Az emberek esendesen beszélgetnek a tűz körül, szürkeszilik illatot, forró teájukat és beszélgetnek az ottani dolgokról. Egyszerre ismét felsüvit a gránát és tompa dörrenéssel robban valamelyik sziklafalon. Páncélos vonat csattog a front mögött. Hadianyagot szállít egyik-másik csapattesthez. A gránátrobbanások egyre gyakoribbak lesznek s valamelyik erdőszélen peregni kezd a gépfegyver. A katonák összéb huzódnak a tűz mellett és figyelik az ágyuzást.

Milyen a marokkói temetés?

Ha valamelyik sötétarcú bajtársat golyó éri, barátai sirt ásnak neki és belefektetik. Az egyik közülük, akit „Fhik“-nek neveznek és különösen tisztelnek, néhány szót mormol a sírgödör előtt. Ő tölti be a pap szerepét és egyben varázslója és orvosa is csapatának.

Megkérdeztem egyszer, hogy mit jelentenek azok a szavak, melyeket a temetésen mond. Amikor megtudtam, rájöttem, hogy körülbelül annyit, mintha azt mondaná: „Nyugodjék békében“, vagy ahogy szó szerint fordításban hangzik: „Nem fogja látni többet a szamarát, melyet otthon hagyott“.

Firt of Fort volt az angolok egyik legerősebb flottabázisa és a hadiflotta főhadiszállása. A németek sorozatos tengeri és légi támadásai következtében azonban teljesen kiürítették s most csak néhány léghárító ballon őrzi a fontosabb hidakat

Készült a Szent László-nyomda Rt. körtorgógépén, Nagyvárad, Károly király-ut 5. szám.

Árcikédek

Különféle

szavanként 3 le

Volt

főgimnáziumi tanár felöltség mellett jutányosan vállalja lemi és középiskolai tanulók házioktatását. Sikkerrel tanít román, német, francia nyelvet, hegedűt és zongorát. Fordításokat vállal. Nagyvárad, Str. Oltenia No. 27

Jobbmeneteli

vízimalmot keresek 2 járatut kis hengerrel bérbe vagy percentre. Cím meg tudható a Molnár cukrászdában, Nagyvárad, Bul. Regele Ferdinand No. 26.

Cserépkályhák

átalakítását, szabadalmozott rendszerrel, részletre is készíti Bessenyei kályhás, Nagyvárad, Strada Rosiorilor 15-a.

Adás-vétel

szavanként 3 le

Nagyon

magas árat fizetek briliáns tárgyakért. — Herbet ékszeráruház, Nagyvárad, Bulevardul Regele Ferdinand 3.

336 gyümölcsfa és 29 hold legelő

a Star téglagyár területén bérbeadó. Erdekeldni: Sas-palota I. em

Eladó új üzletház,

mely áll egy II-os osztályú vendéglő, két teremmel, egy szoba, konyha speizos lakással, pince és külön üzlethelyiségből 450 négyzetméter sarok helyen, teljesen kifogástalan jókarban. Kongurrenmentes körzetben. Havi tisztá jövedelme 15.000 leitől felfelé. Berendezéssel ára: 385.000 le. **Máik üzletház:** hat utcát keresztező helyen, mely áll egy első osztályú vendéglő, két nagy teremmel, egy szeparé, konyha, speiz, eselédzsoba, egy borhóly, egy fűszer és egy cipész üzlethől. 4x1 szoba, konyha speizos lakással. Két nagy pince, két vagonra tengeri göré. Fásított, betonírozott terras, kert, külön nagy gazdasági udvar, évi nettó jövedelme 72.000 le. Teljesen jókarban. ára 670.000 le. Eladó még több kisebb, nagyobb bér- és magánházak, szőlők és birtokok. Wekerdi Kálmán kereskedelmi ügynök. Nagyvárad, Ratul Seleus, Str. 7. No. 22.

Különféle butorok 14: Nagyvárad, Str. Iodrilor 11. szám.

Allást kecs szavanként 1 le

Házvezetőnőnek menne fiatal urinó. — Ajánlatokat kiadóba kér.

Háztartás minden ágában jártas jobb iparos özvegye elmenne házvezetőnőnek vagy vendéglőbe gazdasszonynak, vidékre is. Özv. Burik Józsefné. Nagyvárad, Str. Simeon Barnutui 30. szám.

Intelligens német kisasszony állást keres gyermekek mellé. Háztartásban is segédkezik. Cím: Éva Kulka, Temesvár, Piata Kuttli No. 1.

A nagyváradai mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: TROPUSI MAMOR.
CORSO: KÉK MAZUR.
DORIAN: SZERELMESEK.

GENZURAT